

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI PODRUČJA OPĆINE U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV ŽUPANIJE I DRŽAVE

1.1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

1.1.1.1. Opći podaci o prostoru

Današnje upravno-teritorijalno ustrojstvo Republike Hrvatske uređeno je Ustavom Republike Hrvatske, i među ostalim zakonima, Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 90/92., 29/94. i 10/97.). Ovim zakonom prostor nekadašnje općine Vinkovci podijeljen je na nove jedinice lokalne samouprave – gradove i općine od kojih je jedna i Općina Stari Jankovci.

Vukovarsko-srijemska županija konstituirana je 16. travnja 1993. godine. Sjedište Županije je u Vukovaru, a privremeno sjedište je u Vinkovcima. U sastavu Županije se nalazi 30 jedinica lokalne samouprave i to 4 grada i 26 općina s ukupno 84 naselja. Vukovarsko-srijemska županija je površine 2444 km², a prema popisu stanovništva 1991. godine imala je 231187 stanovnika. Gustoća naseljenosti u županiji iznosila je 1991. godine 94,58 st/km², što je nešto iznad republičkog prosjeka koji je bio 84 st/km².

Općina Stari Jankovci prostire se na 95,5 km², a prema popisu stanovništva 2001. godine imala je 5216 stanovnika, koji su živjeli u statistički promatrano 5 naselja: Stari Jankovci, Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik. Gustoća stanovništva Općine 2001. godine iznosila 56,62 st/km² (a 1991. godine 69,29 st/ha). Općina Stari Jankovci zauzima 3,9% površine Županije, a stanovništvo općine sudjeluje s 2,54 % u broju stanovnika Županije.

POVRŠINE, STANOVNICI, KUĆANSTVA

ŽUPANIJA VUKOVARSKO- SRIJEMSKA	Površina		Stanovnici				Gustoća stanovništva
	km ²	%	Popis 1991.		Popis 2001.		G _{st} 2001 br. st./km ²
ŽUPANIJA UKUPNO	2444,48	100	broj st.	%	broj st.	%	83,76
Općina ST. JANKOVCI	95,5	3,9	231187	100	204768	100	54,62
			6617	2,86	5216	2,54	

TABLICA 1: —

Uspoređujući kretanje broja stanovnika uočavamo da je pao broj stanovnika Županije u razdoblju 01/91 (indeks 0,89). U istom periodu kretanje broja stanovnika Općine pokazuje još veći pad. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine Općina broji 5216 stanovnika (indeks 01/91 - 0,79). Ovi pokazatelji su u velikoj mjeri i posljedica domovinskog rata za vrijeme kojeg su na ovim prostorima bila velika razaranja i stanovništvo je bilo izloženo velikoj pogibelji i stradanjima.

Prosječna površina jedinica lokalne samouprave u Županiji iznosi 81,5 km². To govori o relativno većoj površini jedinica lokalne samouprave. Po površini Općina Stari Jankovci je nešto iznad srednje veličine općine u Županiji.

S naseljenosti od 83,76 st/km² Županija se svrstava u red naseljenijih krajeva Republike Hrvatske (prosjeak 86,4 st/km²). Gustoća stanovništva po pojedinim jedinicama lokalne samouprave to potvrđuje. Najveću gustoću ima Grad Vinkovci sa čak 410 st/km², a najmanju gustoću ima Općina Privlaka sa svega 6,7 st/km². Gustoću do 100 stanovnika po km² (od 30 jedinica lokalne samouprave) u Županiji ima 26 jedinica, a preko 100 stanovnika svega četiri.

1.1.1.2. 4.1.1.1. Smještaj, veličina, geoprometni položaj i veličina

Vukovarsko-srijemska županija smještena je u jugo-istočnom dijelu Slavonske nizine, na prostoru između rijeke Dunav na sjeveru i rijeke Save na jugu, koje su ujedno i državne granice prema Jugoslaviji i BiH. Istočna granica Županije je kopnena granica s Jugoslavijom, a na zapadu županija graniči s Osječko-baranjskom i Brodsko-posavskom županijom.

Županija i Općina imaju vrlo povoljan geoprometni položaj, obzirom da njenim prostorima prolaze važni državni i međudržavni prometni (cestovni i željeznički) koridori. Postojeća i planirana čvorišta na navedenim prometnim koridorima su izvan prostora Općine Općina Stari Jankovci koja se nalazi se nalazi u središnjem dijelu Županije. Postojeća i planirana čvorišta na navedenim prometnim koridorima su izvan prostora Općine. Općina graniči na zapadu s Gradom Vinkovcima, na sjeveru s općinama Nuštar i Bogdanovci, na istoku s općinama Tompojevci i Nijemci te na jugu s općinama Otok i Privlaka.

4.1.1.2.1.1.3. Reljefne svojstvenosti i geološka obilježja.

Prostor Vukovarsko-srijemske županije obuhvaća dio slavonsko-srijemskog međurječja na rubu Panonske nizine. To je ravnica iz koje se središnjim prostorom dižu uzvišenja diluvijalnog prapora. Reljefno se ističu dva odvojena uzvišenja: vinkovačko-đakovački ravnjak i vukovarski ravnjak koji čine razvodnicu Dunava, tj. Vuke i Save. Vukovarski ravnjak se širi prema istoku do crte Šaregrad - Bapska - Šid, odakle počinje Fruška Gora. Sjeverno i južno od ravnjaka prostiru se doline s razgranatom riječnom mrežom. Nadmorska visina prostora Županije se kreće od 78-204 m. U razvijenoj hidrografskoj mreži dominira na sjeveroistoku Dunav, a na jugu Sava. U mreži tekućica savskog sliva najvažniji je Bosut, koji s najvećom pritokom Biđom ima dužinu 186 km i poriječje veliko 3.000 km². Županija raspolaže velikim kompleksima šumskog zemljišta-šumama u kojima dominira slavonski hrast. Na području Županije značajna su nalazišta kvalitetne gline, te vrijedno naftonosno polje s crpilištima nafte i plina. Općina Stari Jankovci zauzima prostor južnih padina Vukovarskog ravnjaka koji se spuštaju prema dolini Bosuta koji čini južnu granicu Općine. Na području općine se nalazi dio područja naftonosnih polja s crpilištima nafte te aktivne i napuštene lokacije eksploatacije opekarske gline.

4.1.1.3.1.1.4. Podneblje-

Ukupne klimatske karakteristike područja Vukovarsko-srijemske županije i općine Stari Jankovci, odlikuju osobine umjerene kontinentalne klime. Ljeta su sunčana i vruća, a zime su hladne sa snijegom. Ovu klimu karakteriziraju srednje godišnje temperature od oko 11° C sa srednjim najtoplijim maksimumom od 29,9°C i srednjim minimumom od 12,2°C. Tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijeg mjeseca su ispod 22° C, a prosječna godišnja količina oborina od 700-800 mm. Najniže su u krajnjem istočnom dijelu gdje iznose oko 650 mm, a idući prema zapadu vrijednost srednjih godišnjih padalina postupno raste do 800 mm. Najviše padalina ima u proljeće i sredinom ljeta. Srednja relativna vlaga iznosi 79%. U nizinskom dijelu općine visoka je relativna vlažnost zraka, a česte su i pojave magle posebno u proljeće i jesen te kraće trajanje insolacije. Pojava mraza godišnje iznosi oko 45 dana. Klimatske prilike odlikuje homogenost, a određena odstupanja javljaju se uslijed općih klimatskih promjena.

4.1.1.4.1.1.5. Vode

Područje Općine Stari Jankovci pripada slivnom području rijeke Save. Južnu granicu lako općinski Općine prostor nije u neposrednoj čini rijeka Bosut - pritoka Save-kontaktu s riječnim, Ztokom, poradi bog razmjerno niskih kota terena - južnog dijela Općine, a čije se vrijednosti kreću između 81 - 83 metra nadmorske visine, većine taj dio prostora Općine je pod izrazitim utjecajem režima - čije se vrijednosti kreću između 80 i 95 metara nadmorske visine, režim rijeke Save-Bosutsnažno je prisutan u velikom dijelu Općine. lako oOpćinskim prostoromom ne teče nijedan značajan

~~vodotokosim Bosuta on je prošaran tekui i –brojnim manjim vodotocima –potoci i kanalima. Poljodjelsko zemljište južnog dijela Općine je pretežito meliorirano. Opasnost od plavljenja Bosuta nije izražena, budući da se plavljenje može očekivati do kote 80,17 m.n.m. Na području Općine nema istraženih kvalitetnih izvorišta pitke vode, a vode postojećih izvorišta nisu primjerene kvalitete.~~

~~Na području Županije može se izdvojiti nekoliko hidrogeoloških cjelina. Po vertikali to su dvije zone. Prvu i za vodoopskrbu najvažniju zonu čine naslage s vodama, čije fizičko-kemijske osobine odgovaraju normama za opskrbu vodom. Unutar prve zone mogu se izdvojiti tri hidrogeološke cjeline od kojih je za Općinu najznačajnija cjelina koju tvori ravničarsko područje izgrađeno od stijena gornjeg pliocena i kvartara, a koja se proteže prostorom uz rijeku Savu i uz vodotoke koji pripadaju slivu rijeke Save.~~

1.1.1.6. Tlo i vegetacijski pokrov¹

Značajke tla i vegetacijski pokrov upotpunjuju geografsku osnovu i odraz su višestrukih utjecaja društva na okoliš što se odražava u preobrazbi izvornih prirodnih stanja i njihovoj daljnjoj evoluciji.

Litološki sastav

Priporvršinski dijelovi područja Vukovarsko-srijemske županije izgrađeni su od kvartarnih taložina koje se dalje mogu razdvojiti na starije (pleistocenske) i mlađe (holocenske). Nastale su sedimentacijom u vodenim okolišima (jezera, močvare, rijeke, potoci) i na kopnu tijekom zadnjih nekoliko stotina tisuća godina pod snažnim utjecajem izmjena hladnih i suhih glacijalnih s toplim i vlažnim interglacijalnim razdobljima te intenzivnih tektonskih pokreta. Općenito, prevladavaju nevezani do slabo vezani sitnozrnati klastiti. Najmarkantniji sediment je prapor ili les. Prekriva manje-više kontinuiranu zonu od Novih Mikanovaca na zapadu do Iloka na istoku s tim da od Vukovara prati tok Dunava. Najveće je širine oko 16 km. Nalazi se uglavnom na uzvisinama izgrađujući tzv. Đakovačko-vinkovačko-vukovarski praporni ravnjak ili plato. Prapor je žutosmeđi pjeskovito-glinoviti prah (silt), slabo vezan, šupljikav, s karakterističnim prevladavajuće vertikalnim cjevastim šupljinama od istrunulog bilja i biljnih korijenčića. Luči se, tj. odlama vertikalno. To je eolski sediment nastao nakupljanjem vjetrom nanašanih čestica tijekom suhih i hladnih glacijalnih faza i to u više navrata, tako da je apsolutne starosti od 33 000 do 16 600 godina (gornji pleistocen). Sastoji se od kvarca, alkalijskih feldspata, karbonatnih čestica i nešto muskovita. Debljina prapora ovdje je procijenjena na maksimalno 20-tak metara. U litološki član uključene su holocenske sitnozrnate taložine nastale u poplavnim i barskim okolišima, a također i u mrtvajama. Radi se o glinovitim prahovima, prahovima, prahovitim glinama i glinama, mjestimice s lećama pijeska i/ili šljunaka i s karbonatnim konkrecijama. Boje su sive, smeđe i sivosmeđe ili su šareni. U mineralnom sastavu prevladava kvarc, uz kojega još ima feldspata, muskovita i čestica stijena. Debljina ovih naslaga ne prelazi desetak metara. Rasprostiru se u obliku nepravilnih većih i manjih površina južno od prapornog ravnjaka. Treba spomenuti da na tim lokacijama mjestimice sedimentacija traje i danas zahvaljujući povremenim plavljenjima i održavanju močvara unutar blagih depresija. Nastaju tamne, sivocrne prašinate gline, često s tresetnim tvarima-ostacima neraspadnutog močvarnog bilja. U sjevernom dijelu općine tla su visoke kvalitete obradivosti – pleistocen pretežito prapor (les), u središnjem području općine su tla privremeno nepogodna za obradu holocen – prah, prah pjeskoviti, prah glinoviti i glina (obostrano duž željezničke pruge) te u južnom dijelu općine uz lijevu obalu Bosuta tla su pretežito vrijedna za obradu holocen – pijesak prašinati, prah, prah glinoviti i pretaloženi les. Tla su ~~primarno~~ nastala djelovanjem pedogenetskih procesa, tj. ~~rastržbom stijena matično podloge – litosfere~~ uz djelovanje klime, reljefa, flore i faune i ~~drugih čimbenikadrugog.~~ Međutim ~~agrotehničkim~~ ali ~~agrotehničke mjerama mjere~~ mogu društvo značajno promijeniti njihova prirodna svojstva tla. Zbog blagog reljefa erozija tla nije izražena na području Općine.

Osnovne značajke seizmičnosti

Prema karti rasporeda maksimalnih intenziteta potresa, u području županije razlikuju se jugoistočni i istočni dio gdje je potencijalna maksimalna seizmičnost terena prema MCS ljestvici

¹ Pregledna geološko-pedološka studija za područje Vukovarsko-srijemske županije.

VI° i manje (jaki potresi i slabi potresi) te veći ostali dio gdje je seizmičnost VII° (vrlo jaki potresi) . Pri potresu od VI° nastaju manja oštećenja dobro građenih objekata, a ljudi bježe na otvoreni prostor. Kad se događa potres od VII° ruše se slabije građeni objekti, dimnjaci se također ruše, a na jačim objektima nastaju oštećenja. Seizmička aktivnost vezana je za regionalne rasjede ili zone rasjeda, poglavito za njihova presjecišta kao i za rubove većih tektonskih jedinica. Seizmotektonski odnosi su u većem dijelu Vukovarsko-srijemske županije prilično složeni jer se strukturno-tektonski nalazi na graničnim predjelima velikih, regionalnih spuštenih i izdignutih struktura ili tektonskih jedinica koje su odijeljene rasjedima ili rasjednim zonama. Velika spuštena struktura je Dravska depresija čiji se dio nalazi sjeverno od Borova i Korođa te Slavonsko-srijemska depresija dio koje leži jugoistočno od crte Vinkovci-Ilača-Tovarnik. Izdignute strukture su Đakovačko-vinkovačko-vukovarski praporni ravnjak i Fruška gora. Dionice nekih rasjeda zacrtanih u reljefu se prema odražavanju na površini i po aktivnosti smatraju značajnim u seizmotektonskoj procjeni. Naime, ti su rasjedi ili rasjedne zone nastali u neogenu i kvartaru (najmlađa geološka razdoblja), a i danas proizvode svoju aktivnost pa ih prigodom lociranja većih i skupljih objekata valja izbjegavati. Područje Općine nalazi se u VII° zoni MCS maksimalnog intenziteta potresa. Aktivni rasjedi na području Općine su položeni u smjeru I – Z. Aktivan rasjed nalazi se u južnom dijelu Općine - približno usporedno s vodotokom Bosuta. Glavni aktivni rasjedi ne zahvaćaju građevinska područja naselja.

Pogodnosti tala za obradu

Prema pogodnosti za obradu, na području Vukovarsko-srijemske županije izdvojene su četiri skupine tala. Prva najpogodnija skupina obuhvaća dobra obradiva tla, tj. tipični i semiglejni černoziem na praporu, eutrično smeđe tlo, aluvijalno (fluvisol) tlo obranjeno od poplava te eutrično smeđe tlo na praporu. Karakterizira ih slaba osjetljivost prema kemijskim polutantima. Rasprostiru se u zoni širine 6 km (na istoku) do 20 km (na sjeverozapadu) prateći tok Dunava. Drugu skupinu predstavljaju umjereno ograničeno obradiva tla. To su rigolana tla na praporu te lesirana tla na praporu, semiglejna i pseudoglejna. Slabe su dreniranosti, te slabe do umjerene osjetljivosti prema kemijskim onečišćivačima. Treća skupina odnosi se na ograničeno obradiva tla: sirozem na praporu i pseudoglej na zaravni. U četvrtu skupinu uključena su privremeno nepogodna tla za obradu. Ovdje se nalaze halomorfna tla, aluvijalna tla (fluvisol), ritska crvenica i močvarno glejna tla; većina njih hidromeliorirana. Zajedničke su im značajke jaka osjetljivost prema kemijskim tvarima i vrlo slaba dreniranost što je u korelaciji s visokom razinom podzemne vode terena na kojima se odnosna tla nalaze. Zaključuje se da je:

- ravničarski dio Vukovarsko-srijemske županije prekriven je prašinasto-glinovitim i sitnopjeskovitim taložinama kvartarne starosti;
- uzvisina od Vinkovaca, preko Vukovara do lloka tzv. praporni ravnjak, na kojem se rasprostiru dobra obradiva tla;
- litološki sastav i reljef pogoduju nastanku likvefakcije (u ravničarskom dijelu) te odrona i/ili klizišta (u brežuljkastom dijelu) izazvanih potresima.

STRUKTURA ZEMLJIŠTA U OPĆINI STARI JANKOVCI

	Ukupna površina ha	Poljoprivredne površine ha	Ostalo zemljište ha	Šumsko zemljište ha	Infrastrukturni sustavi ha	Građevinsko zemljište ha
Općina St. Jankovci	9517	5058	1315	2512	119	513
	100 %	53,2 %	13,8 %	26,4 %	1,2	5,4 %

Vegetacijski pokrov

Općina raspolaže većim površinama vrijednog poljodjelskog zemljišta i šumama u kojima dominira slavonski hrast. Problematika šuma vezana je uglavnom uz smanjivanje šumskih površina i zahvate kojim se narušavaju prirodni uvjeti staništa. To se osobito odnosi na regulacije i

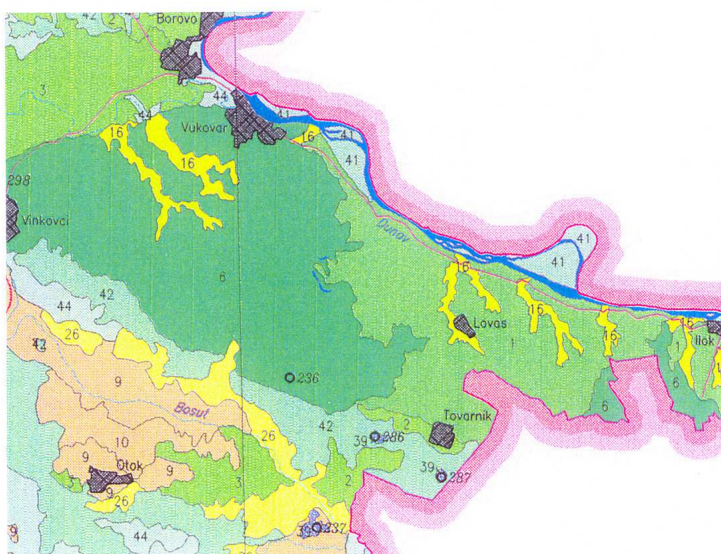
snižavanje razine podzemne vode. Regulacije vodnog sustava Bosuta od osobite su važnosti za te snižavanje razinu podzemnih voda, a veća odstupanja u vodostaju mogu nepovoljno utjecati na smanjenje biološke otpornosti šuma u nizinskom dijelu Općine. Takvi utjecaji su prisutni uz cijeli tok Bosuta u Županiji, a ne samo u Općini St. Jankovci. Pogoršanje zdravstvenog stanja šuma, nadalje, u svezi je i sa znatnim zagađivanjem zraka, gljivičnim oboljenjima itd. Šume nizinskog dijela Županije kojima pripadaju i šume Općine odlikuju se dobrom kakvoćom rasporedom stabala s izraženim prizemnim raščem, grmljem i drvećem. Problem u održavanju šuma je činjenica da dio šuma još nije siguran za kretanje zbog sumnje na zaostala minska polja. Sjeverni dio prostora Općine koristi se uglavnom za poljoprivrednu proizvodnju, dok su tla u južnom dijelu Općine nešto slabija. Značajan udjel poljoprivrednih površina je u ukupnoj površini Općine pri čemu obradive površine zauzimaju 47,53% površine. Pod šumskim pokrovom je 26,4% općinskog teritorija²⁷.

Namjenska pedološka karta

Mjerilo 1 : 300 000

Izradio: Agronomski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

IZVOD

LEGENDA:

p ₂	6	Eutrično smeđe na praporu	Černožem na praporu, Lesivirano na praporu
dr ₀ , p ₁	9	Lesivirano na praporu, semiglejno	Pseudoglej na zaravni, Močvarno glejno mineralno, Pseudoglej-glej, Eutrično smeđe na praporu
v, dr ₀ , p ₃	26	Pseudoglej na zaravni	Pseudoglej-glej, Lesivirano na praporu, Močvarno glejno, Ritska crnica
V, dr ₁ , p ₃	42	Ritska crnica, djelomično hidromeliorirana	Močvarno glejno, Pseudoglej na zaravni
V, v, dr ₁ , p ₃	44	Močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana	Aluvijalna livadna, Ritske crnice, Aluvijalna

~~Najveći dio Općine zauzima zona poplavnih polja, odnosno središnja zona savske nizine koju obilježava smjena poplavnih polja i ojeditih prostora između njih, a znatne površine su pod šumama i pašnjacima, koje su smještene u sjevernom povišenijem dijelu Općine.~~

~~Glavne štete u krajobrazu očituju se u prekomjernom smanjivanju šumskog pokrova i eventualno skidanje biljnog pokrova sa strmih zemljišta u sjeverozapadnom dijelu Općine. Regulacije vodnog sustava te snižavanje razine podzemne vode dovodi do smanjenja biološke otpornosti šuma te su one u nizinskom dijelu Općine već potpuno zamijenjene poljodjelskim površinama što je bitno utjecalo na izgled prostora. Takvih pojava, naravno, ima u cijeloj Županiji a ne samo u Općini. Zbog blagog reljefa erozija tla nije osobit problem, a mogao bi možda biti prisutan tek u malom dijelu sjeverozapadnog dijela Općine gdje su njene najviše kote, koje, međutim dosežu tek 150 metara nadmorske visine.~~

~~U krajobrazu su nazočni i drugi procesi od kojih je najznačajniji disperzan način izgradnje kad god je to moguće na istaknutim točkama reljefa. Takav način izgradnje još nije poprimio široke razmjere, pa je šteta za izgled krajobrazu, vrlo svojstvenog za prostor ovog dijela Slavonije, još mala. Ušoreni tip izgradnje još uvijek dominira što je važno za vizure s cesta s kojih se lijepo vide dijelovi Općine. U procesu primarne i sekundarne urbanizacije i svojstven kraju ušoreni tip izgradnje postepeno se transformira unašanjem općih, univerzalnih oblikovnih i funkcionalnih rješenja koja postepeno mijenjaju tradicijski način izgradnje kraja čime se gubi lokalni identitet.~~

~~4.5.1.2. 4.1.2. — PROSTORNO-RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE~~

~~Potencijal skoro svakog prostora, pa tako i prostora na kojemu se prostire Općina za ukupni gospodarski, društveni i kulturni razvoj zavisi i ogleđa se u nekoliko povoljnih, odnosno nepovoljnih čimbenikafaktora. Načelno to bi prvenstveno trebali biti. To su :~~

- ~~- geopolitički položaj, gospodarsko i strateško okruženje,~~
- ~~- organizacija Općine - sustava lokalne uprave i samouprave;~~
- ~~- gospodarstvo - razmještaj u prostoru, proizvodna i uslužna funkcija;~~
- ~~☐ prostor i okoliš sa svojim resursima i elementima koji se u njemu pojavljuju i koji predstavljaju prirodni temelj svakog života i razvitka;~~
- ~~☐ stanovništvo, broj, struktura, raspodjela, osobine, način života i njegove potrebe;~~
- ~~- povezanost pojedinih područja Općine međusobno i sa širim državnim prostorom, cestovnim i drugim infrastrukturnim sustavima;~~
- ~~- sustav društvenih službi i građevina - obrazovanje, kultura, zdravstvo, socijalna skrb itd.;~~
- ~~☐ sustav zajedničkog života stanovništva, mreža naselja i manjih središta u mreži seoskih naselja.;~~
- ~~☐ povezanost pojedinih područja Općine međusobno i sa širim državnim prostorom, cestovnim i drugim infrastrukturnim sustavima;~~
 - ~~☐ postojeće gospodarske jedinice razmještene u prostoru, njihova proizvodna i uslužna funkcija;~~
 - ~~☐ sustav društvenih službi i njihovi objekti, obrazovne, kultura, zdravstvo, socijalna skrb itd.;~~
 - ~~☐ organizacija od Države do Općine/Grada u svim njenim oblicima, do sustava lokalne uprave i samouprave;~~
 - ~~☐ geopolitički položaj, gospodarsko i strateško okruženje.~~

~~Općenito, P- posebnim vrijednostima prostora Općine smatraju se:~~

- ~~- visoko vrijedno poljodjelsko zemljište,~~
- ~~- nezagađena tla,~~
- ~~- prirodne šume,~~
- ~~- očuvani kultivirani krajobraz,~~
- ~~- prometni položaj,~~
- ~~- nalazišta nafte, plina i opekarske gline,~~
- ~~☐ vrijedna područja prirode i;~~
- ~~- spomenici graditeljske baštine.~~

~~Vrijednost nekog prostora čini i njegova prometna povezanost s važnijim i većim administrativnim, uslužnim i proizvodnim središtima. Tek se tada mogu aktivirati potencijalni prirodni i drugi izvori. U~~

~~tom smislu dobro su uspostavljene prometne veze Općine sa susjednim prostorima. Ističe se potreba realizacije građenja već planiranih cestovnih pravaca u smjeru S – J, modernizacija građevina kolnog i željezničkog prometa i otklanjanje ratnih šteta.~~

;

~~□ razvedena morska obala /tamo gdje postoji/;~~

~~□ resursi: prirodne šume, nezagađena tla, rezerve pitke vode, očuvani kultivirani krajobraz.~~

~~Zastupljenost prethodno navedenih prostornih vrijednosti u Općini je razmjerno umjerenog intenziteta.~~

~~—— Prirodni izvori~~

~~Od svih navedenih čimbenika, prostor i okoliš predstavljaju su temeljno temeljna vrijednost i iskonsko bogatstvo i ograničen prirodni izvor te okvir u kojemu su prisutne sve pojave i odvijaju se sve ljudske djelatnosti. Općina ima veoma kvalitetan prostor i okoliš, bogata je strateškim sirovinama i energetske izvori, pa ipak planiran pristup razvitku, traži da se najracionalnije što racionalnije i najekonomičnije gospodari s okolišem i prostorom.~~

~~, a to se odnosi osobito na prostor Općine, zbog moguće ugroženosti prostora primarnom i sekundarnom urbanizacijom potaknutom blizinom jakog generatora tih procesa, Vinkovcima.~~

~~Poljodjelsko zemljište zauzima razmjerno velike površine. Glede kakvoće i pogodnosti tla za poljodjelske kulture prevladavaju u strukturi površina Općine te oranice poljodjelske površine zauzimaju sa 36,2153,2% a površine šljede šume sa 28,5626,4% površine Općine Općine.~~

~~Prirodna komponenta prostora, elementi prirodnog i uglavnom (ječ) sačuvanog tradicijskog kultiviranog i kulturnog krajobraza te osobito šumoviti predjeli na padinama prema sjeveroistoku Općine općinski su najvredniji prirodni izvori, vrijedni čuvanja. Šumovite padine imaju potencijal za eventualnu prezentaciju prostora Općine u turističkom /rekreativnom/ gospodarstvu.~~

~~1.5.1.1.2.1. ——— PRIRODNA I KRAJOBRAZNA BAŠTINA~~

~~Polazišta pristupa prostornom uređenju su ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora (prirodnih i kulturnih dobara). Planiranje i uređenje prostora mora obuhvatiti ne samo administrativne granice prostor-prostora već i njegovo funkcionalno uređenje već i sve pojave koje se u njemu javljaju u tom prostoru. Temeljni cilj takvog planiranja prostora je postizanje održivog - trajnog i postojanog - razvoja, koji će razvoja koji će koristiti korištenje sadašnji prostora i okoliša uskladiti s mogućnostima prirodne obnove, tako da ne dođe do njegovog nepovratnog uništenja. Jedno od osnovnih polazišta modernog pristupa prostornom uređenju jest ravnopravno vrednovanje ciljeva zaštite prostora (prirodnih i kulturnih dobara) i okoliša s ciljevima razvitka već u prvoj fazi planskog procesa~~

~~Slika krajobraza u Općini je stabilna i nema većih narušavanja cjelovitosti prostora. U procesu primarne urbanizacije prostora svojstven je ušoreni tip izgradnje koji se prilagodio topografskim uvjetima tla i postupno transformirao unošenjem općih, univerzalnih oblikovnih i funkcionalnih rješenja koja postupno mijenjaju tradicijski način građenja. Time se postupno mijenja i gubi identitet naselja. U krajobrazu nisu nazočni procesi disperznog građenja. U smislu očuvanja krajobrazne cjelovitosti, a posebno cjelovitosti slike naselja, potrebno je ograničiti građenje duž državnih i županijskih cesta kojim dolazi do kontinuiranog povezivanja građevinskih područja susjednih naselja.~~

~~Prirodna baština~~

~~Na području Općine nema zaštićenih predjela ili spomenika prirode. Kao planska mjera predlaže se Prostornim planom Vukovarsko-srijemske županije štitićenje kontaktne zone vodotoka rijeke~~

Bosut kao planska mjera zaštite. U tom smislu je na ovom području potrebno očuvati prirodni okoliš, zabranjeno je građenje kao i drugi oblici narušavanja prirodne cjelovitosti.

~~Do danas ove komponente nisu bile dovoljno cijenjene i slabo su bile uključene u ozbiljnija promišljanja strategija gospodarskog razvoja. Neki vrijedni predjeli nisu do sada bili niti uočeni, a time niti zaštićeni. Iz svega proizlazi potreba cjelovitog pristupa zaštiti okoliša. Unatoč destrukciji urbane i ruralne konzistentnosti i primjene općih obrazaca oblikovanja i pojednostavlivanja funkcija i oblika, dijelom su se ipak očuvale povijesne strukture, a ponegdje i atraktivni krajobrazi i vizure, kao glavna uporišta identiteta Općine.~~

~~S gledišta temeljne zadaće uređenja prostora Općine, uvažavajući promjene imovinsko-pravnog sustava, moramo upozoriti na neke moguće opasnosti koje su već prisutne u prostoru:~~

- ~~• opasnosti neracionalnog korištenja prostora;~~
- ~~• opasnosti koje izviru iz želja da se u građevna područja uključe općinska zemljišta iako su ona često nepodesna za izgradnju;~~
- ~~• opasnosti povećanog interesa za izgradnjom na određenim atraktivnim dijelovima vizualno interesantnih, ali time i eksponiranih prostora, te na plodnim tlima.~~

~~Naravno, vrijednost nekog prostora leži i u njegovoj prometnoj povezanosti s važnijim i većim administrativnim, uslužnim i proizvodnim središtima. Tek se tada mogući prirodni i drugi izvori mogu aktivirati. Obzirom na stanje prometnica te prometnih veza Općina je razmjerno dobro prometno otvorena. Tim je veća obveza donošenja dokumenata prostornog uređenja.~~

~~Kulturno-povijesna baština~~

~~Značajno Moguće ishodište polazište za daljnji gospodarski za daljnje gospodarskog i kulturni kulturnog razvitak razvitka te očuvanja prepoznatljivosti prostora Općine treba je kulturno-povijesno naslijeđe. Na području Općine Stari Jankovci od povijesnih naselja dosad nije bila zaštićena ni jedna povijesna jezgrecjelina, a dijelom su istraženi postojeći arheološki lokaliteti. Upisom u Registar nepokretnih spomenika kulture zaštićena je crkva sv. Martina u Lovčiću. Evidencijom Na temelju popisa nadležne službe zaštite kulturnih dobara ustanovljeno je na terenu ustanovljeno je da na području općine postoji postoje još kulturno - povijesnih povijesne vrijednosti za koje treba predložiti za upis u registar istraživanja i mjere zaštite, odnosno treba provesti zaštitu da semjerama propisanim mjerama ovog ovim prostornim planaom.~~

1.5.2.1.2.2. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

~~SSustav društvenih djelatnosti razvijen je sukladno razini razvijenosti Općine. Postojeći sadržaji društvenih djelatnosti smješteni su uglavnom u sklopu općinskog općinskom središta središtu u Starim Jankovcima. Izvan središta Općine u drugim naseljima smještene su uglavnom samo osnovne škole. Bez obzira na trenutno stanje gospodarstva, industrijska i obrtnička tradicija postoji. Postoje i razmjerno značajnije građevne aktivnosti u izgradnji novih gospodarskih građevina.~~

1.2.3. GOSPODARSTVO

~~Na području općine temeljne gospodarske aktivnosti su poljodjelstvo, eksploatacija nafte i plina i eksploatacija gline. Slabije su razvijeni obrtništvo, trgovina i usluge. Postojeće gospodarske subjekte i njihove razvojne programe (Poljoprivredna zadruga i ciglana u Starim Jankovcima), kao i nove gospodarske subjekte treba poticati na razvoj mjerama zemljišne i porezne politike te uređenjem lokacija planiranih za razvoj gospodarskih djelatnosti (infrastrukturno i komunalno uređenje gospodarskih zona).~~

1.5.3.1.2.4. ——— **PROMET**

Kolni promet

Općina je dobro prometno povezana sa širim prostorom Županije. Općinskim prostorom prolaze:

autodržavne ceste

- **D 4-46** Zagreb-Vinkovci – GP Lipovac-Tovarnik i
- **D 57** Orolik – Negoslavci – Vukovarna koju se iz Općine pristupa na čvorištima "Vinkovci istok" i "Lužani";

županijske ceste

- **Ž 4150** D 46 – St. Jankovci – Petrovci - D2,
- **Ž 4172** Privlaka Mirkovci (D46),
- **Ž 4194** Privlaka - N. Jankovci – D 46 i

lokalne ceste

- L 46026 dionica od mosta na Bosutu na Ž 4172 prema Đeletovcima,
- L 46027 D 46 Srijemske Laze – do L 46026,
- L 46028 Slakovci – Svinjarevci,
- L 46029 D 46 Slakovci – željeznička postaja
- L 46030 D 46 Orolik - L 46026,
- L 46058 Slakovci (L 46029) – Otok (Ž4172).

Željeznički promet

Od posebne važnosti je postojeća svakako i trasa međunarodne svakako i trasa međunarodne željezničke pruge MG2 Zagreb - Tovarnik unutar čijeg koridora se predviđa rekonstrukcija i modernizacija za potrebe prometa vlakova velikih brzina (160 km/h) u X europskom prometnom koridoru. Rekonstrukcijom magistralne željezničke pruge ispitati će se potreba, vrsta te odrediti konačan broj pješačkih i kolnih prijelaza za koje je potrebno ostaviti odgovarajući prostor unutar građevinskih područja naselja. Za potrebe PZ Stari Jankovci potrebno je odrediti koridor u istraživanju za gradnju industrijskog kolosijeka (od stanice u St. Jankovcima do silosa Poljoprivredne zadruge).

1.2.5. VODOOPSKRBA I ODVODNJA

Naselja Općine opskrbljuju se vodom i lokalnih izvorišta. Bunarima je zahvaćen prvi vodonosni horizont najviše podložan onečišćenju. Manji broj kućanstava se opskrbljuju vodom iz podzemlja pomoću kopanih ili bušenih bunara. Mogućnost zagađenja povećana je činjenicom da ne postoje odvodni sustavi za otpadne i fekalne vode već se one upuštaju u često nekvalitetno izvedene, septičke jame. Odvodnja otpadnih i sanitarnih voda u naseljima Općine rješava se bez izgrađenog sustava odvodnje. Otpadne vode se upuštaju u septičke jame koje u najvećem broju slučajeva ne zadovoljavaju konstrukcijske i građevinske uvjete, pa se otpadne vode nedovoljno pročišćene upuštaju u podzemlje.

Oborinske vode odvođe se otvorenom kanalskom mrežom postavljenom uz prometnice. Redovito održavanje kanala osobito propusta ispod D 46 je osobito važno budući da kod jačih kiša može doći u suprotnom do plavljenje dijela okućnice i zgrada lociranih sjeverno od D 46 (osobito i Srijemskim Lazama).

1.2.6. NAFTAVODI, PLINOVODI I PLINOOPSKRBA

Općinom je položen međunarodni naftovod. Planira se izgradnja novog cjevovoda u istom koridoru što će izazvati određene probleme kod prolaza naftovoda kroz područje arheološke zone i građevinsko područje u Starim Jankovcima (zbog postojeće izgradnje koja se nalazi na manjoj udaljenosti od cjevovoda od propisane). U južnom dijelu općine položen je transportni naftovod Đeletovci – Vinkovci i magistralni VT plinovod za transport zemnog plina u koridoru ovog naftovoda.

Sva naselja Općine su plinificirana, a veći broj kućanstava je i priključen na plinoopskrbnu mrežu. Mreža kvalitetom i rasprostranjenosti zadovoljava potrebe.

1.2.7. ZBRINJAVANJE OTPADA

U Općini nastaje pretežito komunalni otpad koji se sakuplja i odvozi. Na području Općine je pet neuređenih i nekontroliranih manjih odlagališta otpada (u Starim i Novim Jankovcima, Slakovcima i Oroliku). Prethodna studija za odabir lokacije županijskog odlagališta komunalnog otpada predložila je upravo na području Općine Stari Jankovci lokaciju "Vrapčana". Ova lokacija ima niz komparativnih prednosti za gradnju odlagališta. To su:

- središnji položaj u prostoru Vukovarsko-srijemske županije,
- dovoljna udaljenost od naselja da ne utječe na uvjete života u naseljima,
- prometna dostupnost,
- položaj izvan prometnih i infrastrukturnih koridora te prilaza većim naseljima,
- stabilnost i nepropusnost tla i slaba kvaliteta tla za poljodjelstvo,
- sigurnost prostora od poplavlivanja i seizmičkih aktivnosti,
- zaštićen položaj u odnosu na vizure i drugo.

Predložena lokacija deponije u najvećoj mjeri osigurava dovoljan prostora za smještaj predviđenih količina otpada i funkcioniranje deponije na način kojim se ne ugrožava prirodna okolina i naselja. Lokacija omogućava očuvanje kvalitete podzemnih i površinskih voda i zraka, efikasnost nadzora za vrijeme rada i uspješnu sanaciju lokacije nakon zatvaranja odlagališta. Građenjem ovog odlagališta trajno bi se riješio problem zbrinjavanja komunalnog otpada ove i susjednih općina.

1.3. 1.3.1. PLANSKI POKAZATELJI I OBAVEZE IZ DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA I OCJENA VAŽEĆIH PROSTORNIH PLANOVA

Polazišta, temeljna načela i principe-principi uređenja prostora, koji trebaju biti osnova izrade dokumenata prostornog uređenja su sustavno navode-navedeni u Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) kao krovnim dokumentima prostornog uređenja Republike Hrvatske. te Prostornom planu Vukovarsko-srijemske županije iz 2002. godine.

1.1.1.1.3.1. 1.1.3.1. POKRIVENOST PODRUČJA OPĆINE PROSTORNIM PLANOVIMA

Općina Stari Jankovci čini dio prostorne prostora je oblikovana iz dijela bivše općine Vinkovci. Za područje današnje Općine, a to podrazumijeva i naselja do danas su izrađeni i formalno su na snazi slijedeći dokumenti prostornog uređenja:

- Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske, (prosinac 1997) _
Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
- Program prostornog uređenja Republike Hrvatske, (NN 50/99), _____
Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja, Zavod za prostorno planiranje.
- Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije, _____
(Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije, br. 04/2001-2002.), Zavod za prostorno planiranje Vukovarsko-srijemske županije u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, Arhitektonskim fakultetom, Zavodom za urbanizam prostorno planiranje d.d. Osijek.
Prostorni plan općine Vinkovci (Službeni glasnik br. _____),

1.5.4.1-1.3.1.1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske (1997),

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja republike Hrvatske.

Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske načelno usmjerava rješavanje problema prostornog i infrastrukturnog uređenja, obrađuje pojedine segmente problematike prostora konceptijski i programski na razini interesa Republike ne ulazeći, poradi svog prostornog

~~obuhvata u stvarno rješavanje manjih prostornih cjelina. Stoga ovaj plan Strategiju treba promatrati kao načelnu načelan usmjeravajući dokument strategiju koji upućuje na način ponašanja korištenja i uređenja prostora za Republiku za Republike Hrvatske kao cjeline, u cjelini kao što to kaže i sam naslov. U njoj treba se uočavaju uočiti postavke i smjernice djelovanja te utjecaje predloženih rješenja na uže užim prostore prostorima pa tako posredno i na područje, kao što je to danas Općina Općine Stari Jankovci. Ne ulazeći u opća temeljna načela Strategije razvoja prostornog uređenja Republike, možemo izdvojiti za Općinu važne temeljne smjernice korištenja i uređivanja prostora, koje se trebaju primjenjivati na cjelokupnom prostoru Države. Najbitnije je~~

~~očuvanje kvalitete prostora,~~

~~uvažavanje prostorno-ekoloških i socio-kulturnih parametara razvoja, uključivanje kulturno-povijesne baštine u turističku ponudu i~~

~~unapređenje specifičnosti posebnosti ukupne turističke ponude,~~

~~uključivanje kulturno-povijesne baštine u turističku ponudu, i~~

~~unapređenje i obogaćivanje asortimana ponude smanjenje građevnih područja naselja na stvarno potrebne površine.~~

~~Obzirom na problematiku građevnih područja, mišljenje je da ih treba reducirati na realno potrebne površine.~~

1.5.4.2.1.3.1.2. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske (1999.)

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja republike Hrvatske.

Programom se ističu temeljni ciljevi i usmjerenja prostornog razvoja. Potrebno je:

- Osnažiti prostorno-razvojnu strukturu države, uvažavanjem prostorno-funkcionalnih i morfoloških cjelina, mreže naselja i prometno razvojnih pojaseva.
- Povećati vrijednost i kakvoću prostora i okoliša, a razvojne ciljeve prilagoditi značajkama prostora, uz isključenje negativnih utjecaja na prostor i okoliš. Nužan je pozoran izbor razvojnih programa i tehnologije, koji će očuvati vrstnoću prostora i okoliša, a razvoj planirati u granicama prihvatljivog opterećenja prostora.
- Razumno koristiti i zaštititi nacionalna dobra. Svrhovito korištenje i namjenu prostora treba temeljiti na stručnim i znanstvenim temeljima i cjelovitom uvidu u značajke prostora, a usklađeno s europskim kriterijima-standardima, osobito za zaštitu prirodnih resursa i okoliša.
- Uvažavati obilježja i osobitosti područja, prirodnu cjelovitost, ekološku osjetljivost, razvijenost i ograničenost infrastrukture, turističku atraktivnost i druge srodne značajke prostora.
- Razvijati infrastrukturne sustave u skladu s razvojnim potrebama.
- Osigurati učinkovitost sustava prostornog uređenja, osobito u skladu s novim svjetonazorom u korištenju prostora.
- Usmjeriti prostorno-razvojne prioritete prvenstveno poboljšavajući učinkovitost u okvirima već izgrađenog i korištenog prostora.
- Pokretati nove programe gospodarskih aktivnosti poradi poboljšanja kakvoće života na svim, osobito depopulacijskim područjima.

U Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske spominje se općinski i širi prostor u kojemu se Općina nalazi, samo u kontekstu važnih infrastrukturnih i prometnih pravaca osobito ~~auto-cesta~~ i brze željeznice te ~~ostalih~~ magistralnih infrastrukturnih sustava (~~dalekovoda, naftovoda i plinovoda~~) što prolaze ovim prostorom.

1.5.4.3.1.3.1.3. Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije (2001.)

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja republike Hrvatske, Vukovarsko-srijemska županija, Zavod za prostorno uređenje i Sveučilište u Zagrebu, Arhitektonski fakultet.

Prostorni plan ~~Vukovarsko – srijemske županije~~ u svemu slijedi temeljne postavke viših dokumenata prostornog uređenja Strategije ~~prostornog uređenja Republike Hrvatske~~ i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske. Temeljne postavke ovih Planova, ~~što su prethodno navedene, kao i mnoge druge koje slijede suvremena stremljenja u planovima prostornog~~

uređenja, a osobito postavke koje se odnose na zaštitu kako prirodne tako i kulturne baštine, kriterijski su detaljnije obrađene sukladno prostoru za koji se Plan donosi.

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku i Vukovarsko-srijemsku županiju u općini Stari Jankovci (temeljom uredbe o određivanju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku NN 6/2000)

Na području Općine (unutar obuhvata Plana) nalaze se ili su planirane sljedeće građevine od važnosti za Državu:

- I. Prometne građevine
 - I.1. Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima - državne ceste
 - I.1.1. D 57 Vukovar (D2) - Orolik - Nijemci - Lipovac (D4)
 - I.1.1. D 46 Đakovo (D7) – Vinkovci – Tovarnik GP
 - I.2. Željezničke građevine s pripadajućim objektima
 - I.2.1. Magistralna glavna željeznička prugu MG2 (Zagreb - Vinkovci – GP Tovarnik),
- II. Energetske građevine
 - II.1. Dalekovod – DV 2 x 110 kV
 - II.2. Građevine za proizvodnju i transport nafte i plina
 - II.2.1. Eksploatacijsko polje nafte i plina Đeletovci (dio eksploatacije na području Općine St. Jankovci)
 - II.2.2. JANAF- međunarodni naftovod
 - II.2.3. Planiran međunarodni naftovod u koridoru JANAF-a
 - II.2.3. Regionalni produktovod St. Brod - Vinkovci – Opatovac
 - II.2.4. Planiran regionalni VT plinovod u postojećem koridoru produktovoda

Na području Općine (unutar obuhvata Plana) nalaze se ili su planirane sljedeće građevine od važnosti za Vukovarsko-srijemsku županiju:

- I. Prometne građevine
 - I.1. Cestovne građevine s pripadajućim objektima i uređajima – županijske ceste
 - I.1.1. Ž 4150 D 57 – Petrovci – St. Jankovci – D 46
 - I.1.2. Ž 4172 D46 Mirkovci – Privlaka
 - I.1.3. Ž 4194 D46 N. Jankovci – Ž 4172
 - II.1. Građevina za obradu, skladištenje i odlaganje komunalnog otpada “Vrapčana” (u istraživanju)

Geoprometni položaj Vukovarsko-srijemske županije je vrlo značajan i nalazi se na raskrižju prometnica koje povezuju istok i zapad, srednju Europu s izlazom na more. Upravo u Slavoniji i Baranji križaju se dva vrlo složena europska koridora : X koridor - Zapad - Istok kojeg na području Hrvatske čini autocesta od Zagreba u smjeru istoka (D4) dolinom rijeke Save, odnosno željeznička pruga, plovni put i naftovod i V.c koridor - od Budimpešte Podunavljem preko Osijeka i Đakova te dalje dolinama rijeke Bosne i Neretve do Ploča. Ovaj koridor na području RH čini državna cesta D7, te buduća autocesta, plovni put Dunavom i Dravom i budući višenamjenski kanal Dunav - Sava te željeznička pruga. Autocesta Zagreb-Lipovac je dio međunarodnog pravca zapad-istok, a presijeca ju magistralna cesta međunarodnog značaja koja vodi iz Republike Mađarske preko Baranje za Bosnu i Hercegovinu i dalje do Jadranskog mora. Nedostaci cestovne mreže na području Županije su kvaliteta i sigurnost postojećih cesta te usklađenost s europskim standardima. Posebito se to odnosi na postojeće državne i županijske ceste te izgradnju obilaznica oko naselja na državnim i županijskim cestama.

Na području Vukovarsko - srijemske županije i općine St. Jankovci je postojeća magistralna glavna željeznička prugu MG2 (Savski Marof - Zagreb - Sisak - Novska -Vinkovci - Tovarnik) koja se je za vrijeme domovinskog rata koristila samo na dionici Vinkovci-Zagreb. Željeznički čvor Vinkovci, prije rata značajan u europskim prometnim tokovima, u ratu je bio potpuno odsječen od svih tranzitnih pravaca.

Ponovna uspostava prometa autocestom i željeznicom omogućuje bolju prometnu povezanost Županije. Važnu ulogu u povezivanju naselja Županije imaju prometnice koje povezuju Đakovo preko Vinkovaca s Tovarnikom. Veza između naselja u Županiji ostvarena je gustom mrežom prometnica nižeg ranga.

Na cijelom području Županije uvođenjem suvremene tehnologije pružaju se velike mogućnosti korisnicima telekomunikacija u gradovima i u većini naselja. Telekomunikacijska mreža se intenzivno osuvremenjuje i dostigla je visok stupanj razvijenosti.

Turizam na području Vukovarsko-srijemske županije obuhvaća šume, vodotoke, kulturna dobra i zaštićenu prirodu, lov, šport i rekreaciju, zdravu hranu i ambijentalne vrijednosti. Prednost treba dati obnovi turističkih kapaciteta koje treba opremiti na razinu europske ponude i potražnje, poboljšati infrastrukturu i uvjete zaštite okoliša, obnoviti zapuštena naselja i kulturna dobra te štiti od građenja područja posebnih prirodnih vrijednosti.

Razvoj elektroenergetskog sustava osigurati će potrebnu sigurnost i samostalnost u opskrbi električnom energijom Županije i to poboljšanjem postojećeg sustava te pokrivanjem potreba u njegovim kritičnim dijelovima. Potrošači središnjeg dijela Županije opskrbljuju se električnom energijom iz 110/35 kV trafostanice "Vinkovci" preko distribucijske mreže, a sjevernog dijela županije preko TS 110/35/10 kV u Vukovaru i Iloku. Opskrba električnom energijom Županije u postupnom poboljšanju uz potrebu daljnje modernizacije distributivne mreže.

Područje Županije uključeno je u plinoopskrbni sustav Republike Hrvatske. Plinifikacija naselja u Županiji postupno se dovršava. Pred dovršenjem je magistralna VT mreža, a radi se na distribucijskom razvodu. Daljnja izgradnja plinoopskrbnog sustava Županije obuhvaća: kompletiranje magistralnih VT plinovoda, uključujući izgradnju MRP-a, izgradnju međumjesnih VT plinovoda distribucijskog razvoda.

Prostorom Županije prolazi trasa naftovoda i produktovoda. Od posebnog interesa i značenja za Državu i Županiju su nalazišta nafte i plina. Potrebno je uskladiti uvjete korištenja i zaštite prostora područja eksploatacije posebno glede zaštite vrijednog poljodjelskog i šumskog zemljišta te vodonosnika.

Prostor Vukovarsko-srijemske županije pripada dvama vodnim područjima: vodnom području sliva Drave i Dunava te vodnom području sliva Save. U okviru ovih vodnih područja egzistiraju tri sliva sliv Vuke, sliv Dunava i sliv Bosuta. U tijeku rata vodnogospodarski sustav je pretrpio oštećenja zbog ratnih djelovanja i otežanog ili onemogućenog održavanja.

Vodoopskrbni sustav opskrbljuje glavne potrošače vode u Županiji, a to su: gradovi Vukovar, Vinkovci, Županja i Ilok i veća naselja Ivankovo, Otok, Tovarnik, Vrbanja, Cerna, Nuštar i Gunja. Duž državnih i županijskih prometnica postupno se širi mreža vodoopskrbe, a cilj je postupno povezivanje svih naselja jedinstvenim vodoopskrbnim sustavom. Modernizacija mreže vodoopskrbe obuhvaća povećanje kvalitete i sigurnosti opskrbe, provođenjem mjera zaštite a posebno zaštite vodonosnih slojeva i smanjenjem gubitaka u mreži.

Stanje odvodnje otpadnih i sanitarnih voda naselja u Županiji je nepovoljno. Mali broj naselja ima djelomično izvedenu kolektorsku mrežu sustava za odvodnju, a ni jedna od postojećih mreža nema uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Problem je utoliko veći što većina naselja ima vodoopskrbnu mrežu te su količine otpadnih voda bitno povećane. Na području Županije potrebno je izgraditi sustave odvodnje te odrediti lokacije uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Dio Vukovarsko-srijemske županije koji pripada slivu Biđa i Bosuta u sadašnjem stanju uređenosti omogućuje odvodnju poljoprivrednih površina. Stupanj uređenosti sustava je različit, a dijelovi područja su teško pristupni zbog minskih polja.

U zaštiti okoliša treba posebnu pozornost usmjeriti na zaštitu tla, šuma, vode, zraka i ambijentalnih cjelina. Zaštitu treba usmjeriti na: izbor tehnologija sa što manjim nepovoljnim utjecajem na okoliš, modernizaciju prometa i infrastrukture, izgradnju sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda, izgradnju sustava zbrinjavanja otpada, zaštitu prirode i kulturnog nasljeđa, zaštitu od zagađenja i zauzimanja poljodjelskog zemljišta drugim funkcijama, zaštitu voda, zaštitu zraka te rekultivaciju eksploatacijskih polja mineralnih sirovina - šljunka, pijeska, gline, nafte i plina.

Područje Vukovarsko - srijemske županije obuhvaća park šume, zaštićene krajobrase, posebne rezervate, spomenike prirode i parkovne arhitekture.

Zaštitu kulturnih dobara treba temeljiti na očuvanju i uspostavljanju uravnoteženog odnosa osnovnih izvornih povijesnih oblika graditeljskog nasljeđa i suvremenih graditeljskih dostignuća osobito u vrijednim povijesnim urbanim i ruralnim cjelinama. Obnovu postupka valorizacije graditeljskog nasljeđa treba temeljiti na međunarodnim kriterijima.

Očuvanje i unapređenje uvjeta korištenja okoliša obvezuje realizaciju sustava zbrinjavanja otpada - uspostavu mreže lokacija prikupjalista, skladišta te trajnih odlagališta otpada.

Stanje u gospodarstvu i temeljne odrednice razvoja

Županija vukovarsko-srijemska raspolaže bogatim prirodnim resursima - kvalitetnim poljodjelskim obradivim površinama, šumama, nalazištima nafte i plina, gline, pijeska i šljunka, te vodnim tokovima. Prirodni uvjeti i važan prometan položaj doprinijeli su razvoju ratarske i stočarske proizvodnje, šumarstva, industrije, trgovine, lovno i ribolovnog turizma.

Poljodjelstvo predstavlja drugu po značaju gospodarsku granu Županije. Primjenom Zakona o poljodjelskom zemljištu omogućeno je obiteljskim gospodarstvima da zakupe značajne površine državnog zemljišta te su time stvoreni uvjeti za stvaranje većih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava. Ona su razvrstana u tri grupe prema veličini površina koje zauzimaju i to: mala < 25ha, srednja 25-50 ha i velika > 50ha. Velika i srednja poljoprivredna gospodarstva su usmjerena pretežito na ratarsku proizvodnju, a mala poljoprivredna gospodarstva na mješovito ratarsko-stočarsku proizvodnju. Uzroci teškoća proizvodnje na poljodjelskim gospodarstvima su posljedice rata –minirane površine, mala akumulacija, zastarjela mehanizacija i nedostatak kreditnih sredstava.

Stočarska proizvodnja obuhvaća uzgoj goveda, svinja, ovaca, peradi i kuniča. Ograničavajući faktor razvoja stočarstva je smanjena kupovna moć stanovništva, gubitak tržišta, nedjelotvornost prateće industrije te povećan uvoz stoke i stočarskih proizvoda. Porast broja stoke i njene kvalitete nastao je zbog osnivanja

Ograničenja razvitka poljodjelstva u Vukovarsko - srijemskoj županiji su: složena gospodarska situacija, veliki gubici proizvodnih kapaciteta tijekom rata (zemljišta, stoke, skladišnih kapaciteta), obnova ruralnih područja pogođenih ratom, vrlo velike štete od elementarnih nepogoda, fragmentacija i redukcije tržišta poljodjelsko-prehrambenih proizvoda, izvoz je otežan djelomično zbog teške poslijeratne situacije ali i zbog ograničenja izvoza stoke i mesa u zemlje EU, usitnjenost poljoprivrednih gospodarstva i otežani uvjeti za njihovo povećanje, zemljišna ograničenja za dinamične poljoprivredne proizvođače i drugo.

Županija je prije rata raspolagala, a i danas raspolaže velikim kompleksima šumskog zemljišta i šuma visokokvalitetnih vrsta drva. Gospodarenje šumama se vrši jednostavnom i proširenom biološkom reprodukcijom. Upravu šuma Vinkovci čine šumarije: Ilok, Vukovar, Strizivojna, Mikanovci, Cerna, Vinkovci, Županija, Gunja, Vrbanja, Strošinci, Otok i Lipovac sa 27 gospodarskih jedinica.

Lovstvo na području Vukovarsko-srijemske županije ima dugu tradiciju, a površina državnih i zajedničkih lovišta zauzimaju ukupnu površinu Županije.

Industrija s rudarstvom predstavlja najznačajniju gospodarsku granu. Najznačajnije industrijske grane bile su: prehrambena, drveno-prerađivačka, metalo-prerađivačka, industrija građevnog materijala (opekarska), industrija gume, kože i obuće, proizvodnja stočne hrane i proizvodnja gotovih tekstilnih proizvoda. Industrijska prerada drva je jedan od glavnih pravaca razvoja Županije uz poljodjelstvo i šumarstvo.

Ratom i agresijom na Republiku Hrvatsku uništeni su ili oštećeni brojni gospodarski objekti i kapaciteti i infrastrukturni objekti. U takvoj situaciji prekinuti su i poremećeni gospodarski tokovi, izgubljeni su dijelovi tržišta nabave i plasmana, došlo je do prometne izoliranosti i nižeg stupnja korištenja kapaciteta što je nepovoljno utjecalo na uvjete privređivanja gospodarskih subjekata. Posljedica poslovanja u takovim uvjetima je smanjenje broja zaposlenih u odnosu na prijeratno razdoblje.

Temeljni problemi uređivanja prostora

Temeljni problemi uređivanja prostora su: obnova ratom razorenih područja, prilagodba postojećih sustava i prostorno-planske dokumentacije novonastalim uvjetima i potrebama i izrada prostorno-planske dokumentacije na temelju Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, novog teritorijalnog ustrojstva gradova i općina u skladu s potrebama njihova razvitka i razvitka infrastrukturnih sustava. Razoreno područje Županije obuhvaća preko polovice naselja te gradove Ilok i Vukovar. Najveća ratna razaranja naselja, okoliša i infrastrukture bila su u prostoru od Vinkovaca do Vukovara. Područjima posebne državne skrbi je utvrđeno da se u tu kategoriju svrstava i Općina Stari Jankovci.

Demografske promjene na razini Županije su bile pozitivne, iako je već nakon 1981. godine uočljiv proces starenja. Prostorni razmještaj stanovništva unutar Županije je bio neravnomjeran 1991. godine. Stanovništvo je bilo koncentrirano u užim gravitacionim područjima gradova - radnih središta - Vukovara, Vinkovaca i Županje. Intenzivna industrijalizacija ovih gradova poticala je pražnjenje ruralnih područja. Rastom gradova šire se predgrađa i prigradska naselja Vinkovaca, Županje i Vukovara. Istovremeno područja današnjih općina Bošnjaci, Drenovci, Vrbanja, Nijemci, Stari Jankovci, Trpinja i Ilok koja su bila dominantno orijentirana na poljodjelstvo i šumarstvo, postupno su gubila stanovništvo. Rat 1991. godine je bio uzrok demografskog egzodusa vukovarskog i dijela vinkovačkog područja, a i ostali prostor Županije je zbog rata zahvaćen demografskim promjenama.

Problem revitalizacije i demografske obnove depopulacijskih i pograničnih prostora županije može se riješiti poticajnim mjerama Države i Županije te na lokalnoj razini stvaranjem prostornih, gospodarskih i drugih uvjeta razvoja koji bi zaustavili proces iseljavanja stanovništva.

Građevinska područja naselja utvrđena su prostornim planovima bivših općina Vinkovci, Vukovar i Županja. Granice građevinskih područja za naselja na prostoru bivše općine Vukovar su određene kartografski u sklopu Osnova korištenja i zaštite prostora bivše općine. Građevinska područja su formirana obuhvatom područja postojeće izgradnje. Unutar građevinskih područja osigurane su manje površine za novu izgradnju. Analiza građevinskih područja naselja pokazuje da je relativno mala izgrađenost prostora izuzev u gradovima i nekim prigradskim prostorima. U većini naselja postoje znatne rezerve prostora pogodnog za građenje. Uzrok ovakvog stanja u prostoru su: osobitosti prostorne organizacije naselja, nasljeđe dubokih seoskih parcela, prednosti građenja na vlastitom zemljištu zbog ne građenja novih prometnica i komunalne infrastrukture, odnosno zbog građenja uz postojeće državne i županijske prometnice.

Postojeće granice građevinskih područja (naslijeđene) te vlasnički odnosi nad zemljištem ograničavaju mogućnost uređenja gospodarskih zona koje su preduvjet razvitka. Razlozi koji

jedinicama lokalne samouprave ne omogućavaju realizaciju razvojnih programa su: nepostojanje mogućnosti poticanja vlasnika na prodaju građevinskog zemljišta u slučajevima kada se ono ne koristi kao građevinsko ili se neracionalno koristi te istovremeno ograničavanje mogućnosti širenja građevinskih područja zbog zaštite vrijednog poljodjelskog i šumskog zemljišta. Proširenje postojećih granica građevinskih područja treba zato dozvoliti uz: krajnje racionalno planiranje širenja, istovremeno usvajanje odluka o kriterijima za poticanje racionalnijeg korištenja građevinskog zemljišta te uz brižljivo određivanje prostora za potrebe izgradnje infrastrukturnih koridora.

Potreba za prostorom za smještaj gospodarskih djelatnosti u Županiji je naglašena promjenom vlasničkih odnosa nad zemljištem i restrukturiranjem gospodarstva. Naslijeđeno stanje u prostoru te zastarjela prostorno-planska dokumentacija prepreka su osiguranju prostornih uvjeta za smještaj srednjih i malih poduzetničkih kapaciteta u naseljima.

Uvjete korištenja postojećih građevina u slučajevima kada je to moguće treba uskladiti s odrednicama Zakona o prostornom uređenju koje se odnose na građenje izvan granica građevinskog područja. Neplansku izgradnju treba vrednovati te prethodno istražiti opravdanost njene izgradnje a tek potom i mogućnost legalizacije.

Infrastrukturni i vodnogospodarski sustav

Vodoopskrbnu sliku Županije čini visok postotak naselja u kojima je izgrađena vodoopskrbna mreža, ali i problemi u funkcioniranju velikog broja odvojenih lokalnih sustava. Opskrba vodom je djelomično zadovoljavajuća, a planirana izgradnja regionalnog vodovoda će zadovoljiti sve potrebe stanovništva i industrije. Postojeće stanje obvezuje na izgradnju vodovoda u svim naseljima i rekonstrukciju zastarjelih dijelova vodovodne mreže u Županiji. Na području bivše općine Vukovar vodoopskrba je riješena odvojenim sustavima po gradovima i selima, a problem su oštećenja i zapuštenost tih sustava. Rješenje vodoopskrbe županije temelji se na uspostavi cjelovitog vodoopskrbnog sustava Istočne Slavonije.

Stanje odvodnje otpadnih i sanitarnih voda naselja u Županiji je nepovoljno. Mali broj naselja ima djelomično izvedenu kolektorsku mrežu sustava za odvodnju, a ni jedna od postojećih mreža nema uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. Na području Županije je nužno definirati odvodnju svakog naselja uključujući definiranje lokacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda te recipijenata za prijem pročišćene vode.

Temeljni problemi vodoopskrbnog sustava i sustava odvodnje u naseljima na području Županije su: dio naselja nije obuhvaćen javnim vodoopskrbnim sustavima, veći broj naselja ima sustave u kojima nema dovoljnih količina vode, u blizini najvećeg konzuma nema dovoljno izdašnih izvorišta vode i nije realiziran Regionalni vodovod Istočne Slavonije kojim bi se osigurale dovoljne količine vode.

Odvodnja poljoprivrednih površina na području Županije bila je zadovoljavajuće riješena, premda teškoće održavanja hidromelioracijskih sustava u poslijeratnim godinama bitno ugrožavaju njihove funkcije. Prinosi ratarskih kultura dostižu visoke međunarodne normative posebno na površinama na kojima je osigurano primjereno navodnjavanje.

Stanje građevina za elektroopskrbu na prostoru Županije je različito, a tim i stanje opskrbljenosti električnom energijom. Opskrba električnom energijom je osigurana, a sustav treba intenzivno obnavljati i povećati kapacitete kako bi se doprinijelo stvaranju uvjeta za razvoj gospodarstva.

Područje Županije uključeno je u plinoopskrbni sustav Republike Hrvatske. plinifikacija naselja je do sada obuhvatila veći dio Županije. Realizirana je magistralna mreža, a radi se na distribucijskom razvodu. Temeljni zadaci realizacije funkcioniranja plinoopskrbnog sustava Županije su: kompletiranje magistralnog VT raspleta plina, uključujući izgradnju MRP-a i izgradnju

međumjesnih VT plinovoda i distribucijskog razvoda u južnom i istočnom dijelu Županije. Kompletiranjem magistralnog VT raspeta na regionalnoj razini i izgradnjom mjernoregulacijskih postaja na lokalnoj razini trebalo bi hitno dovršiti veći dio radova na izgradnji plinoopskrbnog sustava Vukovarsko - srijemske županije.

Na području Županije u tijeku je provedba programa proširenja telefonske mreže. Po završetku programa telefonske veze na području Županije biti će kvalitetnije i iznad prosjeka u Republici Hrvatskoj.

Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije jest ~~prvi viši plan na koji se kao niži određuje uvjete i sadržaj izrade plan~~ ~~nadovezuje~~ Prostornog plana ~~uređenja Općine Stari Jankovci-. Kriterijska rješenja~~ ~~Odredbe i smjernice~~ Prostornog plana Županije ugrađena su u rješenja Prostornog plana uređenja Općine Stari Jankovci, ~~a~~ osobito ona koja se odnose na ~~korištenje i uređenje prostora~~, zaštitu prirode i zaštitu kulturnih dobara ~~i nije nužno na ovome mjestu ponavljati sve one parametre koji su ugrađeni u Plan.~~

1.5.4.4.1.3.1.4. Izmjene i dopune Prostornog plana (bivše) općine Vinkovci

Plan je izradio Zavod za prostorno planiranje d.d. Osijek, 1998. godine.

Izmjene i dopune prostornog plana općine Vinkovci izrađene su 1998. godine zbog potrebe utvrđivanja novih granica građevinskih područja naselja, radnih zona i reguliranja područja sekundarnog stanovanja, zbog izmjena infrastrukturnih sustava i drugog. Izrađen je plan namjene površina kojim su određene nove površine za građenje, ostale površine za građenje, površine za infrastrukturne koridore, poljoprivredne površine bez mogućnosti promjene namjene, šume i vode. Planom su povećana građevinska područja naselja i radnih zona. Do konflikta dolazi zbog potrebe građenja gospodarskih i stambenih zgrada i zaštite javnog interesa zaštite vrijednog poljodjelskog zemljišta. Budući da nisu ostvareni uvjeti za povoljnije iskorištenje postojećih građevinskih područja širenje je izvršeno na prostoru manje kvalitetnih poljoprivrednih površina. Takvo je rješenje teško prihvatljivo te se može tek iznimno opravdati potrebom hitnosti osiguranja kvalitete života i prostora za razvoj gospodarstva s ciljem zaustavljanja emigracije stanovništva iz ovog područja. Planirani koridori infrastrukture od interesa za Državu su određeni planovima višeg reda, a očituju se u uspostavi novih koridora za kanal Dunav - Sava, brze ceste i energetiku. Izmjene i dopune učinkovitosti i koridora infrastrukturnih sustava uvrštene su prema stvarnom stanju i neposredno planiranim aktivnostima. Stupanjem na snagu Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije (PPŽ) PPO Vinkovci je stavljen van snage, a zadržana su tek građevinska područja koja su važila na dan stupanja na snagu PPŽ-a i to do donošenja Prostornog plana uređenja općine (PPUO).

1.5.5.1.3.2. OCJENA PROSTORNO-PLANSKE DOKUMENTACIJE I RAZINA NJENE OSTVARENOSTI

Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske su usmjerujući dokumenti prostornog razvoja, a njihove odrednice za prostor Općine neposredno određuje Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije.

Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije (PPŽ) donesen je nedavno te se njegova primjena nije mogla još odraziti na prostor Općine. Može se zaključiti da PPŽ daje sve potrebne smjernice za uređenje i zaštitu prostora Općine uz napomenu da se za gospodarski i demografski oporavak i razvoj pa time i izgradnju infrastrukture moraju tek uspostaviti stvarni razvojni program i preduvjet je dovršenje obnove i sanacije ratom razorenih naselja i infrastrukture, razminiranje područja i sanacija šteta u okolišu.

Sukladno s navedenim dokumentima ~~jedino~~ je akcija Općine da se pristupi izradi prostorno-planske dokumentacije, odnosno Prostornog plana uređenja Općine Stari Jankovci u skladu sa postavkama Strategije, Programa i Prostornog plana Vukovarsko – srijemske županije.

~~Prostorni plan (bivše) općine Vinkovci s izmjenama i dopunama~~
Važeći Prostorni plan (bivše) općine Vinkovci s izmjenama i dopunama u velikom dijelu nije aktualan. Usklađivanje s realnim stanjem te novim planskim koncepcijama potrebno je izvršiti u slijedećim oblastima:

~~Prognoza demografskog razvitka~~

~~Prognoza demografskog razvitka bazirana je na popisu stanovništva 1981. godine i ranija razdoblja. Prognoza nije realna obzirom na popis stanovništva 1991. god., ratne migracije i teritorijalno ustrojstvo lokalne samouprave, pa ju je potrebno preispitati i revidirati.~~

~~Funkcionalna organizacija prostora~~

~~Donošenjem Zakona o područjima županija, Gradova i Općina u Republici Hrvatskoj planirana funkcionalna organizacija prostora s gravitacijskom zonom nije aktualna. Općina Stari Jankovci ima utvrđen teritorij i granice, općinsko središte i naselja koja joj pripadaju. PPO Vinkovci je u tom dijelu potrebno izmijeniti.~~

~~Granice građevinskih područja~~

~~Utvrđene granice građevinskih područja za naselja Općine Stari Jankovci s detaljno utvrđenom planiranom namjenom površina unutar granica potrebno je preispitati u skladu s današnjim vlasničkim odnosima i potrebama razvitka. Ocjenjuje se da utvrđena namjena površina ograničava razvitak naselja.~~

~~Infrastrukturni sustavi~~

~~Planirana rješenja potrebno je uskladiti sa stanjem u prostoru te razvojnim planovima i idejnim projektima HEP-a, HPT-a, HŽ-a, HC-a, INA-e i vodnogospodarskog sustava.~~

1.4. PROBLEMI I PRIORITETNE AKTIVNOSTI UREĐIVANJA PROSTORA OPĆINE

1.4.1. OSIGURANJE PROSTORA ZA GOSPODARSKE DJELATNOSTI

Ustrojem Općine Stari Jankovci, prvi put su se stvorile mogućnosti, ali i obveze Općine da razvija gospodarstvo i osigurava prostor za to, prema vlastitim potrebama i inicijativama. Prepreku predstavlja naslijeđena prostorno-planska dokumentacija kojom se ne osigurava prostor za razvitak privatnog poduzetništva, te novi vlasnički odnosi nad zemljištem koji diktiraju traženje novih rješenja u prostoru. U Starim Jankovcima izgrađen je gospodarski pogon PZ Stari Jankovci koji je u privatnom vlasništvu. Smještaj odgovara odredbama iz Prostornog plana županije. Da bi se mogle zadovoljiti inicijative i potrebe koje postoje planira se :

- u Starim Jankovcima proširiti postojeću gospodarsku zonu PZ Stari Jankovci, urediti novu proizvodnu i uslužnu zonu uz cestu prema Svinjarevcima,
- u Novim Jankovci predvidjeti manju gospodarsku zonu u južnom dijelu naselja (Selišta),
- u Srijemskim Lazama predvidjeti manju gospodarsku zonu u južnom dijelu naselja (južno od lokaliteta Stari selo)
- u Slakovcima predvidjeti manju gospodarsku zonu u južnom dijelu naselja (Topolovac),
- u Oroliku na istočnomu zapadnom dijelu naselja urediti manje gospodarske zone uz državnu cestu D 46.

1.4.2. UREĐENJE SREDIŠNJEG I OSTALIH NASELJA U OPĆINI STARI JANKOVCI

Središnje naselje Stari Jankovci potrebno je izgrađivati i uređivati u skladu s funkcijama općinskog središta. Potrebno je regulirati način i utvrditi režime izgradnje kako bi se ovaj prostor mogao uspješno razvijati i ograničavati aktivnosti sadržaja koji bi mogli negativno utjecati na okoliš. Ostala naselja treba uređivati sukladno lokalnim razvojnim programima i potrebama.

Prometne probleme Općine čini tehničko stanje većine cesta kako glavnih, tako i onih koje su u funkciji pristupa izgrađenim dijelovima naselja. Prioritetne aktivnosti u narednom razdoblju odnose

se na asfaltiranje svih kolnika te dovršenje uređenja postojećih i izgradnju novih nogostupa i biciklističkih staza.

Usklađenje granica građevinskih područja s željezničkim koridorom. U neposrednoj blizini ili u građevinskim područjima naselja predviđen je prostor s ograničenjem u građenju i korištenju koji se čuva za buduću brzu međunarodnu željezničku prugu. Pri građenju u kontaktnoj zoni, a posebno unutar ovog pojasa potrebno je uvjete građenja i korištenja odrediti sukladno odredbama HŽ-a te osigurati minimalan propisan zaštitni pojas zabrane građenja u naseljima na udaljenosti od 20 m od osi kolosijeka (mjereno obostrano od osi vanjskih kolosijeka).

Vodoopskrba i odvodnja

Naselja Općine opskrbljuju se vodom iz lokalnih izvorišta. Mogućnost zagađenja povećana je činjenicom da ne postoje odvodni sustavi za otpadne i fekalne vode već se one upuštaju u često nekvalitetno izvedene, septičke jame. Odvodnja otpadnih i sanitarnih voda u naseljima Općine rješava se bez izgrađenog sustava odvodnje.

Plinoopskrba

Sva naselja Općine su plinificirana, a veći broj kućanstava je i priključen na plino-opskrbnu mrežu. Mreža kvalitetom i rasprostranjenosti zadovoljava potrebe.

Naftovodi i plinovodi

Općinom prolazi međunarodni naftovod. Planira se izgradnja novog cjevovoda u istom koridoru što će izazvati određene probleme kod prolaza naftovoda kroz područje arheološke zone i građevinsko područje u Starim Jankovcima (zbog postojeće izgradnje koja se nalazi na manjoj udaljenosti od cjevovoda od propisane). Općinom prolazi magistralni plinovod za transport zemnog plina. Predviđa se izgradnja nove mjerno redukcijske postaje MRP.

Zbrinjavanje otpada

U Općini se pretežito deponira komunalni otpad. Na razini Županiji nije predviđena konačna lokacija za zbrinjavanje otpada. Prethodna studija za odabir lokacije županijskog odlagališta predložila je upravo lokaciju na području općine Stari Jankovci koja ima niz komparativnih prednosti. Time bio se riješio i problem zbrinjavanja komunalnog otpada Općine.

Predložena lokacija deponije u najvećoj mjeri osigurava dovoljan prostora za smještaj predviđenih količina otpada i funkcioniranje deponije na način kojim se ne ugrožava prirodna okolina i naselja. Lokacija omogućava očuvanje kvalitete podzemnih i površinskih voda i zraka, efikasnost nadzora za vrijeme rada i uspješnu sanaciju lokacije nakon zatvaranja odlagališta.

~~1.5.6. PLAN NAMJENE POVRŠINE~~

~~1.5.7.0. Planirano okrupnjavanje zemljišta u «društvenom vlasništvu» je prošlost, te je u tom pogledu namjena površina glede vlasničkih odnosa i strukture neaktualna.~~

~~1.5.8.0. Usklađenje sa zakonskim propisima~~

~~1.5.9.0. PPO je potrebno uskladiti i dopuniti sa Zakonom o područjima županija, Gradova i Općina u Republici Hrvatskoj, Zakonom o prostornom uređenju, Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i svim ostalim zakonima Republike Hrvatske koji posredno imaju utjecaja na uređivanje i korištenje prostora.~~

~~1.5.10.0. 1.1.3.2.6. Problemi i prioritetne aktivnosti uređivanja prostora~~

~~1.5.11.0. Osiguranje prostora za gospodarske djelatnosti~~

~~1.5.12.0. Ustrojem Općine Stari Jankovci, prvi put su se stvorile mogućnosti, ali i obveze Općine da razvija gospodarstvo i osigurava prostor za to, prema vlastitim potrebama i inicijativama. Prepreku predstavlja naslijedena prostorno-planska dokumentacija kojom se ne osigurava prostor za razvitak privatnog poduzetništva, te novi vlasnički odnosi nad zemljištem koji diktiraju traženje novih rješenja u prostoru. Ipak i pored toga, u Starim Jankovcima je izgrađeno nekoliko manjih gospodarskih pogona u privatnom vlasništvu. Nažalost njihov smještaj ne odgovara razvojnim planovima iz Županijskog plana jer su smješteni u područjima (po staroj prostornoj dokumentaciji) namijenjenoj zoni za stambenu izgradnju i to je problem u prostoru koji prioritetno treba riješiti isto kao i potrebu osiguranja dovoljne prostora za lociranje novih gospodarskih kapaciteta.~~

~~1.5.13.0. Da bi se mogle zadovoljiti inicijative i potrebe koje postoje, novu proizvodnu i uslužnu zonu moguće je locirati u prostoru južno od željezničke pruge, odnosno od autoceste Zagreb – Lipovac.~~

~~1.5.14.0. Uređenje središnjeg dijela naselja Stari Jankovci~~

~~1.5.15.0. Središnji dio naselja Stari Jankovci potrebno je izgrađivati i uređivati u skladu s funkcijama koje treba imati kao općinsko središte. Potrebno je regulirati način i utvrditi režime izgradnje kako ovaj prostor ne bi bio opterećen sadržajima koji negativno utječu na okoliš.~~

~~1.5.16.0. Usklađenje granica građevinskog područja Stari Jankovci s čuvanim željezničkim pojasom~~

~~1.5.17.0. U južnom dijelu naselja (ispod željezničke pruge i autoceste) prostor je namijenjen većim dijelom gospodarstvu, a manjim dijelom stanovanju te postoji rezerva slobodnog prostora u kome je koridor za buduću brzu željezničku prugu.~~

~~1.5.18.0. Promet~~

~~1.5.19.0. Glavni prometni problem Općine je zastarjelost svih cesta-ulica koje su u funkciji pristupa izgrađenim stambenim zonama naselja. Prioritetne aktivnosti u narednom razdoblju odnose se na poboljšanje razine komunalne opremljenosti naselja, prvenstveno uređenjem i asfaltiranjem kolnika.~~

~~1.5.20.0. Vodoopskrba i odvodnja~~

~~1.5.21.0. Naselja Općine dvojako se opskrbljuju vodom. Stari Jankovci i Krajačići imaju sustav javne vodoopskrbe zahvatom podzemne vode iz kaptiranih izvorišta. Vodoopskrbni sustav Stari Jankovci – Stupničko brdo napaja se vodom iz kaptiranog izvora (Pavlovac). Vodoopskrbni sustav Krajačići napaja se iz tri kaptirana izvorišta (Glavarda, Jankovac i Veliko Prelo). Stari Slatinik ima svoj lokalni vodovod. Ostali stanovnici se opskrbljuju vodom iz podzemlja pomoću~~

~~kopanih, ili rjeđe bušenih bunara. Bunarima je zahvaćen prvi vodonosni horizont najviše podložan onečišćenju. Mogućnost zagađenja povećana je činjenicom da ne postoje odvodni sustavi za otpadne i fekalne vode već se one upuštaju u česte nekvalitetno izvedene, septičke jame.~~

~~1.5.22.0. — Odvodnja otpadnih i sanitarnih voda u naseljima Općine rješava se dvojako. Općinsko središte ima izrađenu Studiju odvodnje, te izgrađen sustav u dijelu naselja. Ostala naselja nemaju sustav za odvođenje voda. Otpadne vode se upuštaju u septičke jame koje u najvećem broju slučajeva ne zadovoljavaju konstrukcijske i građevinske uvjete, pa se otpadne vode nedovoljno pročišćene upuštaju u podzemlje.~~

~~1.5.23.0. — Oborinske vode odvode se otvorenom kanalskom mrežom postavljenom uz prometnice.~~

~~1.5.24.0. — Plinoopskrba~~

~~1.5.25.0. — Općinom ne prolazi nikakav plinovod za transport zemnog plina. Također ne postoji nikakva MRP. Istočno od Općine je Nova Gradiška koja je opskrbljena ukapljenim naftnim plinom, ali samo za potrebe svojih naselja.~~

~~1.5.26.0. — Zbrinjavanje otpada~~

~~1.5.27.0. — U Općini se isključivo deponira nerazvrstani kućanski otpad. Potrebno je na razini Županiji utvrditi lokaciju za zbrinjavanje otpada, uz prethodno izrađenu Studiju utjecaja na okoliš. Izbor lokacije za deponiju mora biti izrađen na temelju stručnih rješenja svih elemenata koji se pojavljuju prilikom sakupljanja, transporta i odlaganja. Izborom lokacije deponije potrebno je osigurati smještaj predviđenih količina otpada i funkcioniranje deponije na način kojim se ne ugrožava prirodna okolina i naselja.~~

~~1.5.28.0. — Lokacija mora omogućiti: očuvanje kvalitete podzemnih i površinskih voda i zraka u naseljima, efikasnost nadzora za vrijeme rada i uspješnu sanaciju lokacije nakon napuštanja objekata.~~

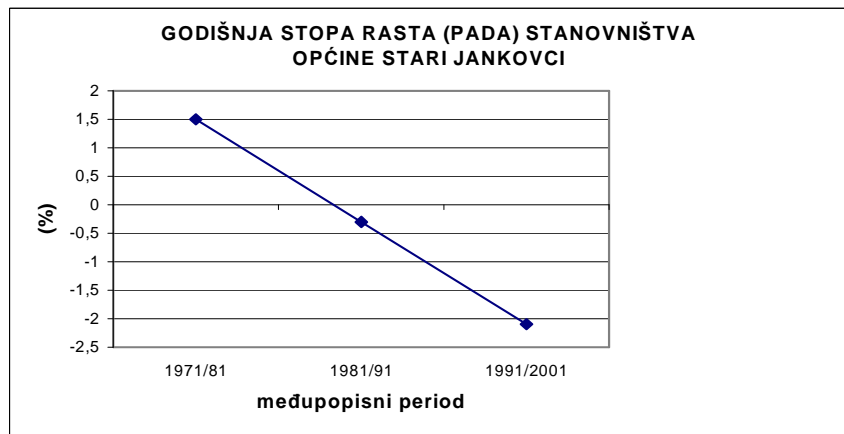
~~1.5.29.1.4.3. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE~~

~~1.5.29.1. —~~

~~1.5.29.1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE, GOSPODARSKE I PROSTORNE POKAZATELJE~~

~~1.5.29.3.1.4.3.1. 1.1.4.1. — Demografsko stanje~~

~~Teritorijalno ustrojstvo općine Stari Jankovci i Županije vukovarsko-srijemske temelji se na Zakonu o područjima županija, gradova i općina u republici Hrvatskoj (NN br. 10/97). Površina općine Stari Jankovci za koju se izrađuje ovaj PPUO iznosi 95,5 km². Ukupan broj stanovnika općine prema popisu 2001.g. je bio 5.216 stanovnika. Gustoća naseljenosti 2001. (nivo PPUO-e) je 54,6 st/km². Broj kućanstava 2001.g. iznosio je 1683 st., a prosječni broj članova kućanstva iznosio je 3,1 u 201. godini.~~

Stanovništvo općine Stari Jankovci se u razdoblju 1971./81. povećalo za ukupno 15,0 %, u periodu 1981./91. smanjilo se za 3,0 %, a u zadnjem desetljeću 1991/01. smanjenje je iznosilo 21,0 %. Tako se i prosječna godišnja stopa rasta (+1,5%) u razdoblju (1971 – 1981) pretvorila u negativnu i iznosila je – 0,3% (1981 – 91) i - 2,1 % za (1991 – 2001.)

Dobna i spolna struktura stanovništva općine Stari Jankovci (2001.)

Prema popisu iz 2001. u općini Stari Jankovci bilo je 2544 muškog stanovništva i 2672 ženskog stanovništva. U postocima muškaraca je 48,8 %, a ženskog stanovništva 51,2 %. Očita je dominacija ženskog stanovništva nad muškim. Promatrajući dobnu i spolnu strukturu stanovništva vidljivo je da je muško stanovništvo uglavnom zastupljenije u svim dobnim skupinama od dječjih, adolescentnih, uključivši radni kontingent, a kod stanovništva starijeg od 60 godina dominantno je žensko stanovništvo.

Promatrajući pojedina naselja muško stanovništvo je u ukupnom broju dominantno jedino u Novim Jankovcima, a u ostalim naseljima općine (Orolik, Slakovci, Srijemske Laze i Stari Jankovci) najveći udio u stanovništvu imaju žene.

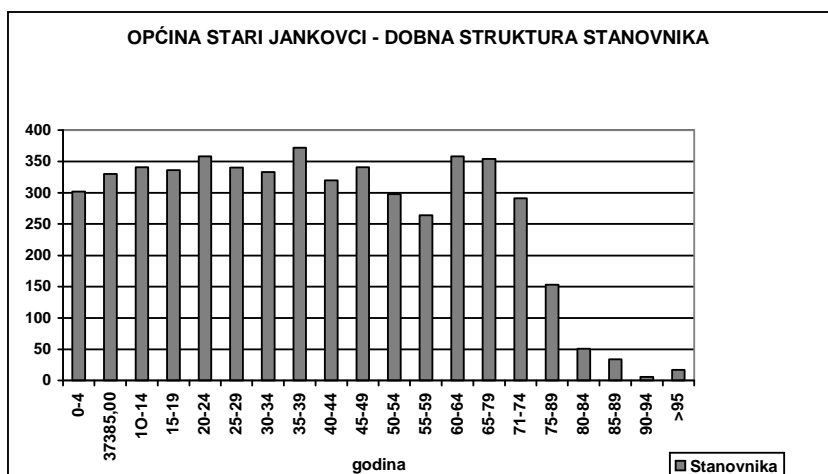
Prosječna starost stanovništva Starih Jankovaca je 39,2 godina. Muško stanovništvo živi prosječno 37,3 godine, a žensko stanovništvo 3,7 godina duže, tj. u prosjeku 41,0 godinu. Indeks starenja je 95,3 za ukupno stanovništvo Starih Jankovaca (75,3 za muškarce i 116,7 za žene), a koeficijent starosti je 24,1 (20,0 za muškarce i 27,9 za žene). Fertilno žensko stanovništvo starosti između 15 i 49 godina iznosi 1157 (22,2 % ukupnog stanovništva, odnosno 43,3 % ženskog stanovništva).

Općina	Raspon godina	Stanovnika
	0-4	302
	5-9	330
	10-14	341
	15-19	336
	20-24	358
	25-29	340
	30-34	333
	35-39	372
	40-44	320

OPĆINA STARI JANKOVCI	45-49	341
	50-54	298
	55-59	264
	60-64	358
	65-69	354
	70-74	291
	75-79	153
	80-84	51
	85-89	34
	90-94	6
	>95	1

Stanovništvo Općine Stari Jankovci prema starosti

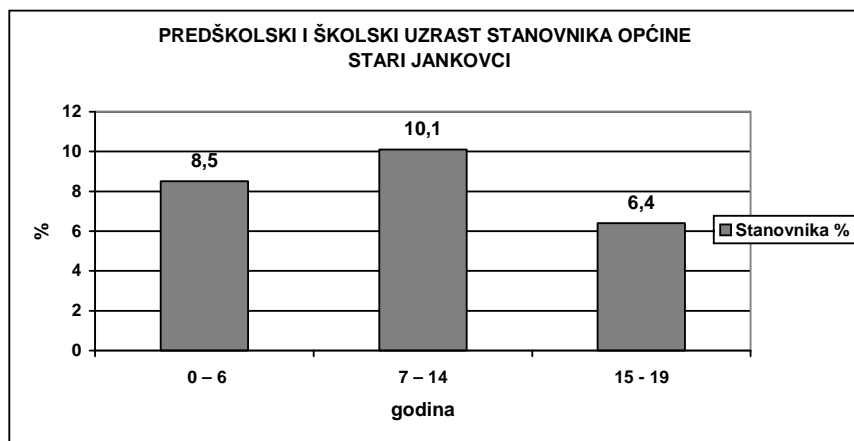
Gledano prema vremenskim intervalima od 5 godina najzastupljenije su slijedeće dobne skupine od 35-39 godina, od 20-24 godina, 60-64 godina i zatim 65 – 79 godina. Sve to govori o velikom udjelu stanovništva starijeg od 65 godina.

	Dob	Stanovnika %
STARI JANKOVCI	0 – 6	8,5
	7 – 14	10,1
	15 - 19	6,4

Predškolsko i školsko stanovništvo općine Stari Jankovci

U jasličkoj i vrtičkoj dobnoj skupini od 0-6 godina ima 444 djece (8,5%), u školskoj skupini od 7-14 godina 529 djece (10,1%), a u srednjoškolskoj skupini od 15-19 godina 336 djece (6,4 %).

1.4.3.2. Ocjena demografskog stanja

Prema popisu stanovništva 2001. godine u Općini Stari Jankovci živi 5.216 stanovnika, a u samom mjestu Stari Jankovci 1.769 stanovnika. Iz tog proizlazi da 1/3 stanovništva živi u samom naselju Stari Jankovci, a 2/3 u preostalom području, tj. u preostala 4 naselja. Ako promatramo ukupni broj stanovnika na prostoru današnje Općine (5 naselja) od 1948. godine do 2001. godine možemo konstatirati tendenciju rasta broja stanovnika do 1971. godine, a zatim stalnog opadanja broja stanovnika sve do danas. Naravno najveći pad broja stanovnika prisutan je u vremenskom razdoblju od 1991. do 2001. godine, uzrokovan ratnim događanjima. U tom se razdoblju stanovništvo sa predratnih 6617 stanovnika (100 %) smanjilo na današnjih 5216 (78,9%) stanovnika., tj. Općina je izgubila 21 % svoje predratne populacije. Iako broj stanovništva iz godine u godinu opada, uz gospodarsko jačanje i odgovarajuću strategiju razvoja ipak se očekuje povećanje broja stanovništva u budućnosti.

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) BROJ STANOVNIKA
1948	4931
1971	6871
1981	6793
1991	6617
2001	5216

Općina Stari Jankovci (5 naselja) - ukupan broj stanovnika od 1948. do 2001. godine

Kretanje broja stanovnika

Ako promatramo Općinu Stari Jankovci kao cjelinu možemo uočiti da se broj stanovnika povećavao do 70-tih godina ovog stoljeća, a od tada pa do danas prisutno je stalno smanjenje broja stanovnika koje je najočitije bilo u razdoblju 1991.-2001., a nakon domovinskog rata. Prisutno je bilo mehaničko protjerivanje i raseljavanje stanovnika, a danas su procesi obnove i povratka još u tijeku, te se ne može govoriti o konačnom broju stanovnika na ovom području.

Vremenski interval	Općina stari Jankovci (5 naselja) PROMJENA BR. STANOVNIKA %
1948 - 1971. god.	+ 39 % (+17 % za 10 godina)
1971 - 1981. god.	+ 15 %

1981 - 1991. god.	- 3 %
1991 – 2001. god.	- 21 %

Općina Stari Jankovci (5 naselja) - opadanje broja stanovnika u % od 1948. do 2001. g

Prema godišnjim stopama rasta broja stanovnika možemo pratiti intenzitet promjena u pojedinim razdobljima. Najveći porast broja stanovnika bio je do 1971 godine i iznosio je u prosjeku 17% za 10-godišnje razdoblje. Kao početak stagnacije možemo uzeti desetljeće između 1971. i 1981. godine. U predratnom desetljeću (1981-1991.) već je prisutna negativna stopa rasta koja je iznosila u prosjeku - 3% za to desetljeće. Prema najnovijem popisu (2001.g) stanovništvo općine Stari Jankovci smanjilo se za 21 % u odnosu na prethodno desetljeće.

NASELJE / godina	BROJ STANOVNIKA u Općini Stari Jankovci				
	1948.	1971.	1981.	1991.	2001.
Novi Jankovci	694	1185	1364	1273	1014
Orolik	977	1024	936	864	578
Slakovci	1190	1702	1588	1493	1203
Srijemske Laze	720	1073	974	924	652
Stari Jankovci	1350	1887	1931	2063	1769
OPĆINA – u k u p n o	4931	6871	6793	6617	5216

Tri naselja na području Općine Stari Jankovci se izdvajaju svojom veličinom preko 1000 stanovnika (Stari Jankovci Slakovci i Novi Jankovci, a dva naselja spadaju u kategoriju manjih naselja u Općini (Srijemske Laze i Orolik).

Obzirom na ukupno stanovništvo općine Stari Jankovci (100 %), pojedina naselja imaju slijedeći postotak općinskog stanovništva: Stari Jankovci 33,9 %, Slakovci 23,1 %; Novi Jankovci 19,4 %, Srijemske Laze 12,5% i Orolik 11,1 %.

U odnosu na prethodni popis iz 1991.g. sva su naselja izgubila dio svog stanovništva, a neka su se današnjim smanjenim brojem stanovnika svojim brojem vratila na razinu koju si imala 1971. g. (Stari Jankovci i Novi Jankovci), a neka na razinu 1948. godine(Orolik, Slakovci i Srijemske Laze).

Danas se u Općini Stari Jankovci nalazi 79 % predratnog broja stanovnika. Taj se broj mijenja po naseljima: 80 % u Novim Jankovcima, 67% u Oroliku, 81% u Slakovcima, 71% u Srijemskim Lazama i 86% u Starim Jankovcima.

BROJ KUĆANSTAVA

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) BROJ KUĆANSTAVA
1971	1842
1981	1949
1991	1983
2001	1683

Općina Stari Jankovci (5 naselja) ukupan broj kućanstava od 1971. do 2001. godine

Broj kućanstava se kontinuirano povećavao prema svim popisima do 1991. godine, a nakon toga naglo pada, za razliku od broja stanovnika koji se povećavao samo do 1971. godine.

NASELJE / godina	BROJ KUĆANSTAVA u Općini Stari Jankovci				
	1948.	1971.	1981.	1991.	2001.
Novi Jankovci	-	282	335	357	316
Orolik	-	321	305	289	221
Slakovci	-	446	450	436	393
Srijemske Laze	-	293	313	290	241
Stari Jankovci	-	500	546	611	521

Općina Stari Jankovci – (5 naselja) - broj kućanstava po naseljima od 1971. do 2001. godine

Struktura stanovništva

Za razliku od više desetljetne tendencije kontinuirane stagnacije ili gubljenja stanovnika u naseljima Općine Stari Jankovci, broj domaćinstava u naseljima se uglavnom povećava do 1991. To odaje karakter današnjih naselja u kojima se javlja veći broj porodica, ali sa manjim brojem djece.

Vremenski interval	Općina Stari Jankovci (5 naselja) POVEĆANJE BROJA DOMAĆINSTAVA %	Općina Stari Jankovci (5 naselja) POVEĆANJE BROJA STANOVNIKA %
1971 - 1981. god.	+ 6.0 %	+15 %
1981 - 1991. god.	+ 2.0 %	-3 %
1991 - 2001. god.	- 15.0 %	-21 %

Općina Stari Jankovci – 5 naselja - Poredba porasta broja domaćinstava u (%) i broja stanovnika u (%) od 1971. do 2001. godine

U Općini Stari Jankovci broj kućanstava je smanjen na 85% predratnih, za razliku od broja stanovništva (79% predratnih). Taj podatak dovodi do zaključka da se smanjuje prosječna veličina kućanstava, a što je iz slijedeće tabele i vidljivo.

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) PROSJEČNA VELIČINA KUĆANSTVA
1971	3.73
1981	3.49
1991	3.34
2001	3.1

Općina Stari Jankovci – (5 naselja) –Prosječna veličina kućanstava od 1971. do 2001.

NASELJE	SASTAV PREMA NARODNOSTI 1991. godine		
	Hrvati	Srbi	Ostali
Novi Jankovci	965	240	68
Orolik	215	593	56
Slakovci	1456	7	30
Srijemske Laze	23	871	30
Stari Jankovci	1261	294	508
OPĆINA – u k u p n o	3920	2005	692

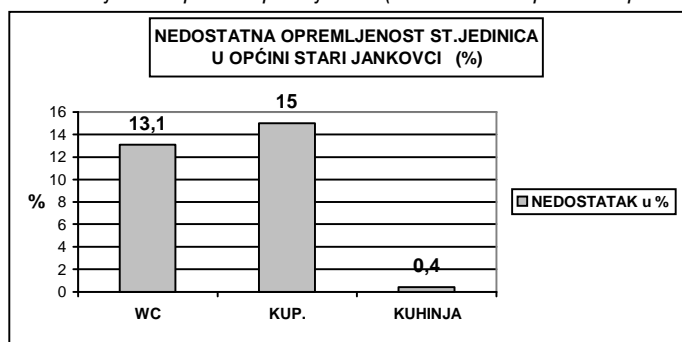
Općina Stari Jankovci (5 naselja) - sastav prema narodnosti 1991. god.- prije demografskih promjena izazvanih Domovinskim ratom

NASELJE	SASTAV PREMA NARODNOSTI 1991. godine u postocima %		
	Hrvati	Srbi	Ostali
Novi Jankovci	76	19	5
Orolik	25	69	6
Slakovci	97,5	0,5	2
Srijemske Laze	2,5	94	3,5
Stari Jankovci	61	14	25
OPĆINA – u k u p n o	60%	30%	10%

Općina Stari Jankovci (5 naselja) - sastav prema narodnosti 1991. u %

Do domovinskog rata prema popisu iz 1991.g. u Općini Stari Jankovci živjelo je cca. 60% Hrvata, 30% Srba i 10 % ostalih narodnosti. Od pet naselja tri naselja su imala većinsko hrvatsko stanovništvo (Novi Jankovci, Slakovci i Stari Jankovci), a dva većinsko srpsko stanovništvo (Orolik i Srijemske Laze). Ostale narodnosti bile su najzastupljenije u Starim Jankovcima (25%). Danas je situacija znatno izmijenjena, a o konačnim brojevima i odnosima se ne može govoriti jer proces povratka stanovništva u svoje domove još nije završen, kao niti obnova porušenih domova.

Stambene jedinice prema opremljenosti (infrastruktura i pomoćne prostorije)

Od ukupnog broja nastanjenih stanova u Općini Stari Jankovci 1386 (100%), zahod u stanu ima 86,9% stanova, kupaonicu 85,0%, a kuhinju 99,6% stanova. Iz tog proizlazi podatak da zahod još uvijek nema 13,1%, a kupaonicu nema 15,0% stanova. Nedostatak osnovne komunalne infrastrukture nije jedini razlog za to jer su postoci znatno manji (nedostatak vode 5,6%, nedostatak odvodnje 10,1%). To znači da znatan broj stanova iako ima vodovod ili kanalizaciju ili oboje, ipak nema kupaonicu.

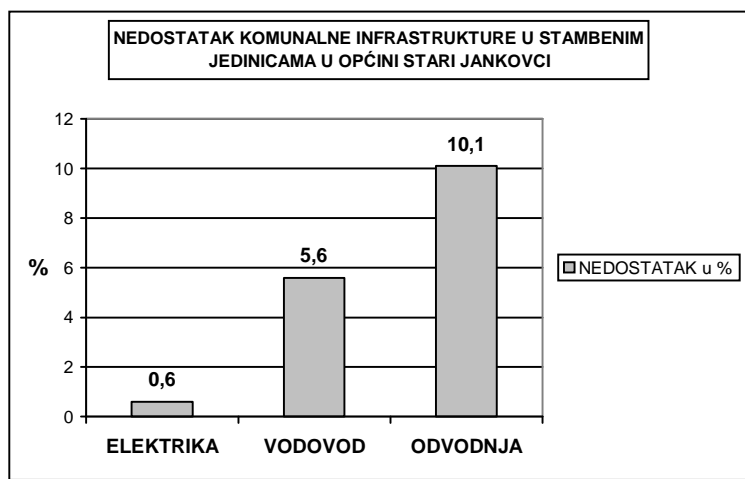
	WC	KUPAONICA	KUHINJA
NEDOSTATAK u %	13,1	15,0	0,4

Nedostatna opremljenost stambenih jedinica u Općini Stari Jankovci

Od navedenog broja stalno nastanjenih stanova 1378 stanova ima struju (99,4%), 1309 stanova (94,4%) vodu i 1247 stanova (89,9) odvodnju. Očito je da je najbolje provedena opskrba električnom energijom, a nešto slabije vodovodom i odvodnjom.

	ELEKTRIKA	VODOVOD	ODVODNJA
NEDOSTATAK u %	0,6	5,6	10,1

Nedostatna komunalna opremljenost stambenih jedinica u Općini Stari Jankovci

Pismenost stanovništva

Ako se izuzme predškolska dob od 0-7 godina preostali mogući pismeni dio stanovništva iznosio bi 4584 stanovnika. Od tog broja stanovnika 4,7 % je nepismeno. Prema spolnoj podjeli nepovoljniji je odnos za žensko stanovništvo (7,8 %) nepismenih u odnosu na muško stanovništvo (1,4 %). Kao što je za očekivati najveći udjel u broju nepismenih ima stanovništvo starije dobi iznad 60 godina. Obzirom na ukupno stanovništvo postotak nepismenosti iznosi 4,0%.

Završena škola

Obzirom na broj stanovnika Općine Stari Jankovci starijih od 15 godina, tj. koji je mogao pohađati školu (4243 st.), bez škole je 350 stanovnika (6,7%), završenu OŠ ima 1137 (21,8 %), srednju školu 1556 (30,0%), a više i visoko obrazovanje (uključivši stupanj dr. i mr.) 150 (3,5%) stanovništva.

	obrazovanje	stanovnika starijih od 15 g.
OPĆINA STARI JANKOVCI	bez škole	350
	djelomična OŠ do 7 razreda	1010
	osnovna škola	1137
	srednja škola	1556
	viša i visoka škola, mr., dr.	150
	nepoznato i ostalo	40

Obrazovanje stanovništva starijeg od 15 godina u Općini Stari Jankovci

Obzirom na ukupno stanovništvo Općine Stari Jankovci (5216 st.) udjel i postoci izgledaju nešto drugačije: završenu OŠ ima 21,8 %, srednju školu 29,8%, a više i visoko obrazovanje 2,9% stanovništva. Gledano sumarno srednjoškolsko, više i visoko obrazovanje ima 32,7 % ukupnog stanovništva. To je pokazatelj niže stope obrazovanja. Gledajući spolnu podjelu može se zaključiti da je muško stanovništvo obrazovanije. Prema strukturi srednjoškolskog obrazovanja od 1556 stanovnika sa srednjom školom (100%), njih 64,0 % završilo je školu u trajanju 1-3 god (zanatske stručne srednje škole), 31,6 % srednje škole u trajanju od 4 godine (tehničke i sl. škole), a samo 4,4% gimnazije.

Stanovništvo prema aktivnosti

Od ukupnog broja od 5216 stanovnika Općine Stari Jankovci, aktivno je 2012 (38,6%) stanovnika. Ima 1236 (23,7%) osoba s osobnim prihodom, te 1968 (37,8%) uzdržavanog stanovništva

Aktivno stanovništvo čine 35,0% žene i 65,0% muškarci. Za razliku od muškaraca kod ženskog stanovništva znatno je veća skupina uzdržanih.

	STANOVNIŠTVO	AKTIVNO	OSOBE S OSOBNIM PRIHODOM	UZDRŽAVANO
OPĆINA STARI JANKOVCI	ukupno	2012	1236	1968
	muško	1310	584	650
	žensko	702	652	1318

Stanovništvo Općine Stari Jankovci prema aktivnosti i spolu

Ako kompariramo aktivno stanovništvo Općine Stari Jankovci (38,6%) i aktivno stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije (40,4%), očito je da je postotak aktivnog stanovništva neznatno manji u Općini Stari Jankovci.

Aktivno stanovništvo prema pretežitoj aktivnosti

Od ukupnog aktivnog stanovništva 1030 (100%), zaposleno je 830 (81,0 %), a nezaposleno 200 (19,0%) stanovnika. Kod nezaposlenih njih 33,5% traži zaposlenje prvi put, a 66,5% ponovno zaposlenje.

	UKUPNO STANOVNIŠTVO	AKTIVNO		OSTALO
		ZAPOSLENO	NEZAPOSLENO	
Općina Stari Jankovci	5216	1491	521	3204

Udio zaposlenih i nezaposlenih u ukupnom stanovništvu Općine Stari Jankovci

Kao poljodjelsko stanovništvo izjasnilo se 633 stanovnika (12,1%). Od tog je broja 432 aktivno, a 235 uzdržavano.

Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život

Samo 1385 stanovnika (26,6%) ima prihode od rada, 821 stanovnika (15,7%) samo od mirovine, 255 stanovnika (4,9%) samo od socijalne pomoći, 121 stanovnika (2,3%) od rada i ostalih prihoda, a najveći dio tj. 2322 stanovnika (44,5%) je bez prihoda. Situacija je slična onoj u Vukovarsko-srijemskoj županiji u kojoj prihode od rada ima 27,9% stanovništva, a bez prihoda je 43,3%

stanovnika. Uzimajući u obzir i podatke o rasporedu objekata središnjeg i društvenog značaja u naseljima Općine može se reći da je Općina slabo opremljena funkcijama središnjeg i društvenog značaja.

Demografski razvoj naselja i demografska prognoza

U vremenu poslije 1991. godine jasan je utjecaj migracija koje su se dogodile kao posljedica Domovinskog rata. Pretpostavke demografskog rasta vrlo su upitne, budući je rast populacije zavisin od mnogih teško predvidivih čimbenika. U ovom se planu polazi od dvije temeljne pretpostavke:

- u budućnosti se očekuje stabilnost u kretanju prirodnog priraštaja i
- smanjenje migracija, tako da bi dinamika kretanja u razdoblju iza 2001. godine bila manja i stabilna.

Kretanje broja stanovnika

U Općini je, prema Popisu stanovništva 1991. godine živjelo 3267 stanovnika. U odnosu na stanje 1981. godine kada je na prostoru današnje Općine živjelo 3136 stanovnika to je u desetogodišnjem vremenskom periodu iskazan apsolutni rast od 131 stanovnika. Popisom obavljenim 2001. godine na području općine je evidentirano 3838 stanovnika što predstavlja znatan porast broja stanovnika. Taj porast je velikim dijelom i rezultat ratnih migracija i doseljavanja.

Iz rečenog proizlazi da Općina ima potencijale kojima može privući stanovništvo u svoj prostor. Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Općine odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora koji je u konačnici imao utjecaj i na demografske procese u Općini. Blizina Vinkovaca, granice sa BiH-om, dobra prometna povezanost sa širim prostorom, njeni krajobrazno privlačni tipični nizinski slavonski prostori, čine prostor Općine razmjerno privlačnim.

4.5.29.4.1.4.3.3. 4.1.4.2 Ocjena gospodarskog stanja

—Od početka devedesetih godina, uslijed političkih i gospodarskih promjena, došlo je do propadanja ili zaostajanja u razvoju dotadašnjih poduzeća i uz istovremeno otvaranja novih. U svakoj od gospodarskih djelatnosti došlo je do povećanja broja novih tvrtki. Najveći broj nastao je u djelatnosti trgovine, industrije, građevinarstva i novčanih usluga. Ovaj trend je više zahvatio gradove nego li sela.

Industrija pokazuje smanjenje učešće učešća u ukupnom proizvodu u odnosu na ranije stanje. To se ne smatra nije povoljnijim jer je industrija je ipak još uvijek nositelj razvoja i zapošljavanja. Nova industrijska proizvodnja još je preslaba da bi potaknula razvoj gospodarstva, a stare tradicijske industrijske djelatnosti smanjuju svoje učešće u proizvodnji i zapošljavanju. U razdoblju 1993. do 1997. industrijska proizvodnja pokazuje stalno opadanje. Budući da je proces preustrojstva gospodarstva tek u tijeku, očekuje se daleko veći razvoj industrije u budućnosti. To bi se trebalo odraziti i u Općini u kojoj je danas nema jedini velikih veći industrijskih pogon PZ Stari Jankovca.

—Obrtništvo Tradicija obrta vrlo je duga. Obrti su se razvijali prema potrebama pojedinih gospodarskih grana i stanovništva. Obrtništvo je dugo bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. Temeljna obilježja politike ranijeg sustava prema obrtništvu odnosila su se na ograničavanje razvoja privatnog sektora fiskalnim i drugim nestimulativnim mjerama ekonomske politike. Obrtništvo je bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. To se posljedice još osjećaju. Danas se ono treba nametnuti kao snažan gospodarski i financijski čimbenik ukupne gospodarske stabilizacije uz obogaćivanje uz upotpunjavanjem tržišta raznovrsnim proizvodima i uslugama. Ono obrtništvo treba biti poticaj novog novom proizvodnog proizvodnom i uslužnog uslužnom zapošljavanja zapošljavanju izgradnje kvalitetnih stručnih

kadrova. Za potrebe razvoja obrtništva treba na području Općine planirati i urediti građevinsko zemljište

~~Poljodjelstvo~~ u smislu osnovne gospodarske djelatnosti ~~nije osobite jako je~~ razvijeno u granicama mogućnosti, iako oranice i ostale obradive površine zauzimaju 46,53% površine Općine. Već nekoliko desetljeća razvoj poljodjelstva u Općini kao i u Županiji odlikuje napuštanje obradivih površina. Napuštaju se dijelom površine na kojima nema uvjeta za razvoj intenzivne proizvodnje, ali i proizvodno uporabive površine zbog odlaska poljoprivrednika ili zbog toga što se smanjio interes za poljoprivrednu proizvodnju. Osim smanjenja obradivih površina sve je veća pojava neobrađenih oranica. One se još uvijek vode kao obradivo tlo (oranice), ali se stvarno ne obrađuju, na njima se ne proizvodi. Broj aktivnog poljoprivrednog stanovništva se iz više razloga dugi niz godina smanjuje. Velik dio obradivih površina je visoko vrijedno poljodjelsko zemljište, a najveći dio se i obrađuje. Interes za obradom je velik te su neobrađena tek ona zemljišta u južnom dijelu općine na kojima postoji opasnost od zaostalih mina te su zbog toga nesigurna i opasna za korištenje.

~~Većina zaposlenog stanovništva u drugim djelatnostima bavi se i poljodjelstvom kao dopunskom djelatnošću. Osnovne obilježje poljodjelskih gospodarstava je usitnjenost posjeda i njihova rasejkanost. Poljodjelstvo Općine odlikuje vinogradarsko-voćarska, ratarska i povrtlarska proizvodnja. Vinogradarstvo je manje tipična grana iako danas pokazuje znake pojačanog rasta. Zastupljenost površina pod kulturom vinograda iznosi u Općini svega 153 ha, odnosno 2,57%. U stočarstvu orijentacija je na uzgoju goveda, svinja i peradi.~~

~~Primarne, sekundarne i tercijarne djelatnosti Poljodjelstvo i rudarstvo - iskorištavanje nafte i plina su temeljne su i vodeće gospodarske grane i kao takve trebaju biti najznačajniji nositelji razvoja Općine.~~

~~Iako šume zauzimaju znatnu površinu: 28,26,4%. Šume u državnom vlasništvu u razmjerno dobrom je stanju no još uvijek je dio šuma nedostupan zbog miniranih površina. Većim dijelom su šume bile za vrijeme rata devastirane.~~

~~Najvažnija je, u okviru mogućnosti koje pruža okruženje, gospodarska politika Općine koja je trajna i usmjeravajuća odrednica razvoja. Njezin je pravi smisao u tome da potiče i ne ometa niti nacionalni, niti regionalni, niti lokalni razvoj. Poslovna politika poduzeća i drugih gospodarskih subjekata traži svoj oslonac u svim navedenim odrednicama (raspoloživi resursi, tržište, makroekonomsko okruženje i gospodarska politika) da bi pronašla i iskoristila šanse za opstanak i razvoj.~~

~~Poljodjelstvo je primarna djelatnost i po zastupljenosti u ekonomskoj strukturi aktivnog stanovništva Općine je najvažnija, zadnjem mjestu po broju aktivnih koji obavljaju djelatnost. Poljodjelstvo ipak ima veliku važnost. Međutim, ono on nije dovoljno dobro organizirano, će se teško organizirati na rasejkanost je s usitnjenim posjedima i tržišno je još neprilagođeno neprilagođena. Zato posebno treba unaprijediti poljodjelstvo višom razinom uređenja i korištenja poljodjelskog zemljišta.~~

~~U sekundarnim djelatnostima radi manji broj stanovnika Općine. U zadnje vrijeme, zahvaljujući mjerama poticanja privatne inicijative, značajnije se treba razvijati djelatnost obrtništva i pružanja osobnih usluga od strane fizičkih osoba.~~

~~Uzimajući u obzir i podatke o rasporedu objekata središnjeg i društvenog značaja u naseljima Općine može se reći da je zapravo Općina slabije opremljena funkcijama središnjeg i društvenog značaja. Navedeno ukazuje na potrebu ozbiljnog pristupa problemu poticanja gospodarskog~~

razvoja, iznalaženja mjera za poboljšanje gospodarske strukture, stvaranje uvjeta za ubrzani gospodarski i sveukupni razvoj i napredak Općine i time povećanja broja zaposlenih.

Može se zaključiti da je trenutna gospodarska struktura te cjelokupna gospodarska situacija u Općini povoljna, a ~~ne osigurava~~ perspektivniji razvoj može ~~se očekivati bez~~ znatnijih ulaganjima u pripremu i uređenje građevinskog zemljišta za potrebe gospodarstva – manje industrije, servisa i obrtništva.

~~1.4.4. 1.1.4.3.~~ **TEMELJNE SVOJSTVENOSTI NASELJA I SUSTAVA NASELJA**

~~1.5.29.5.1.4.4.1.~~ **Opća strukturna obilježja naselja**

U Općini, statistički promatrano temeljem podataka Popisa stanovništva ~~1994~~2001. godine, je 4 pet naselja: Stari Jankovci, ~~Stari Slatinik~~Novi Jankovci, Krajačići Srijemske Laze, Slakovci i Oroliki Lovčić. Svako naselje, razumljivo, ima zasebnu unutrašnju matricu strukturu građenja, svojstvenu kraju slavonske ravnice, koja nije unaprijed zadana nekim planskim geometrijama, nego slijedi prometnu mrežu koja određuje tipičnih linearnih koncept širenja naselja, reljef i prostorne potrebe malih seoskih tradicijskih gospodarstava. Utjecaj ulice dolazi do punog izražaja. Pa su smještao, kako nNaselja, tako i njihovih dijelova dijelovi naselja građeni su rezultat utjecajaduž prometnica ulice i zahtjeva nekadašnje tradicijske poljodjelske proizvodnje. U novije vrijeme stanovnici pod djelovanjem urbanih utjecajaurbanizacije mijenjaju način života, kriterije –i time svoje prioritete podređuju urbanim novim vrijednostima koje se očituju u promjeni tipa stambenih zgrada. Izgradnja duž ulice nastavlja se

novim načinom izgradnje građevinama suvremenih oblikovnih obilježja i postupnim

širenjem naselja u dubinu u «drugi i treći» red zahvaljujući to ~~poprečnim~~ gradnji sekundarne cestovne mreže u naseljima, edvojcima od «glavnih» ulica.

~~1.5.29.6.1.4.4.2.~~ **Veličina i prostorni raspored naselja**

Općina površinom ne spada u velike Općine, ali je brojem stanovnika po kvadratnom kilometru iznad državnog prosjeka. To znači da se u malom prostoru smjestilo razmjerno dosta stanovnika. Zato naselja nisu međusobno znatnije udaljena i uvelike djeluju kao jedna cjelina na periferiji u žoi gravitacionoj zoni Vinkovaca čiji se utjecaj snažno osjeća.

Državna cesta ~~Ž 4202~~D 46 predstavlja prometnu okosnicu Općine. Ona neposredno povezuje dva sva naselja Općine, a posredno preostala dva, i njom se odvijaju svi životni tokovi Općine i ujedno služi kao prilaz brzoj cesti D 55 (planiranoj poluautocesti) koja će biti veza na autocestu D 4 ~~autocesti Zagreb-Lipovac~~ iako se pristupna križišta ("Vinkovci-istok" i "Lužani") nalaze izvan prostora općine.

Obzirom na rReljefne karakteristike Općine, možemo ustvrditi da u Općini participiraju dijele prostor Općine na dva tipična tipa geografska prostora koja nalazimo kao svojstvena (među ostalim) u Županiji. Uvjetno rečeno to su:

nizinski dio uz rijeku Savu-Bosut i dio općinskog prostora na zaravni Vukovarskog ravnjaka. Na prijelazu između ove dvije cjeline, a kojim prolazi državna cesta Ž 4202D 46 i magistralna željeznička pruga smještena su sva naselja Općine. Stari Slatinik

U svakom slučaju racionalnost oOrganizacije života, prometna-prometni pozicijapoložaj, i ednes prematopografski uvjeti i zaštita od podzemnih voda poljodjelskoj – produkcionalnoj jedinici dominantno je su utjecao utjecali na unutrašnju organizaciju naselja, odnosno na linearnu izgradnju duž cesta i na raspored naselja u prostoru Općine. Privlačnost i atraktivnost krajobraza

~~dolaze-dolazi~~ do izražaja u prostornom razmještau ~~naseobinskih-struktura-naselja~~ na južnim padinama Vukovarskog ravnjaka ~~u okviru prostora Općine~~.

~~□ dio općinskog prostora smješten na podnožju prigorja gdje se na susretu podnožja prigorja i savske nizine smjestilo naselje Krajačići i Lovčić.~~

Temeljom opisanog možemo reći da u funkcionalnom smislu u Općini nema osobito izdvojenih naseobinskih cjelina ili prostora. ~~Sva-Svi pet četiri~~ naselja obzirom na ~~njihovi-njihovu~~ dobru međusobnu povezanost i blizinu praktično čine funkcionalnu cjelinu kojoj prometnu okosnicu daje cesta ~~Ž-D 464202~~. Većina ~~naselja ili dijelova naselja~~ su izgrađeni ~~na poprečnim na lateralnim~~ prometnim pravcima ~~na D 46~~, pa su ~~nešto više izolirani od glavnih životnih tokova~~ i ~~zaštićena od nepovoljnih utjecaja~~ tranzitnog teškog ~~prometa~~.

~~1.1.4.3.3. Demografski razvoj naselja i demografska prognoza~~

~~U vremenu poslije 1991. godine jasan je utjecaj migracija koje su se dogodile kao posljedica Domovinskog rata. Teško je pretpostaviti buduće kretanje i budući broj stanovnika Općine nakon smirivanja migracijskih kretanja. Pretpostavke demografskog rasta vrlo su upitne, budući je rast populacije zavisian od mnogih teško predvidivih čimbenika. U ovom se planu polazi od dvije temeljne pretpostavke:~~

- ~~□ u budućnosti se očekuje stabilnost u kretanju prirodnog priraštaja i~~
- ~~□ smanjenje migracija, tako da bi dinamika kretanja u razdoblju iza 2000. godine bila manja i stabilna.~~

~~1.5.29.7.1.4.4.3. Građenje naselja~~

Problem diferenciranja građevinskih osobitosti naselja i ruralnih obilježja prisutan je ne samo kod nas već i u svijetu, a osobito je naglašen kod manjih naselja. Posljedica je to jedva zamjetnih, postupnih promjena u korist smanjivanja razlika u načinu života između sela i grada, smanjivanju razlika u funkcionalnim, fizionomsko-morfološkim i drugim obilježjima građenja, intenzivnijeg socijalnog prestrukturiranja poljodjelskog stanovništva itd. Ovi procesi prisutni su osobito pri obnovi stambenih zgrada poslije Domovinskog rata kojom se osnovna tipologija građenja potpuno izmijenila.

~~1.5.29.8.1.4.4.4. Funkcionalna klasifikacija naselja~~

~~Nisu nam bili pristupačni podaci potrebni za kvantitativnu analizu središnje važnosti naselja u smislu središnje važnosti naselja kako ju je definirao W. Christaller, što bi omogućilo smještanje naselja u kontekst širog prostora. Međutim, obzirom na prostorni raspored naselja u Općini to u ovom slučaju i nije osobito bitno. Funkcionalna klasifikacija naselja izvršena u skladu s nodalnim principom. Princip se temelji na ocjeni stupnja koncentracije tercijarnih funkcija u naselju bez obzira na veličinu njegove gravitacije i temeljem te ocjene određuje se njegova nodalna važnost. Nsmislu nodalne klasifikacija naselja, naselja općine možemo podijeliti u dvije grupe: naselja s nepotpunim brojem središnjih funkcija i naselja bez središnjih funkcija. Samo naselje Stari Jankovci ima dio potrebnih središnjih funkcija, pa može biti svrstano u naselja središnjeg značaja. U naselja s nepotpunim brojem funkcija mogu se smjestiti naselja Novi Jankovci i Slakovci iako su to samo funkcije trgovine i nekoliko ugostiteljskih lokala. Naselja Srijemske Laze i Orolik su naselja bez središnjih funkcija, a osobito funkcija središnje važnosti.~~

1.5. 1.1.4.4. — TEMELJNA ORGANIZACIJA PROSTORA I NAMJENA POVRŠINA

1.5.30.1.5.1. TEMELJNA POSTOJEĆA ORGANIZACIJA PROSTORA

Temeljna organizacija prostora Općine i s time u svezi namjena površina prostora Općine u potpunosti je pozitivno korelaciji s prometnim smještajem prostora. U Općini do punog izražaja dolazi važnost cestovnih komunikacija za prostorni raspored naselja u prostoru Općine.

— Sjeverni dio Općine. Poljodjelski prostor je izvan glavnih prometnih tokova. Tu se nalaze dijelovi naselja – Stari Jankovci, Slakovci i Orolik. Prostor je još izraženih tradicijskih svojstvenosti gradnje i linearne prostorne organizacije. Ovaj prostor u kojemu se nalaze navedena naselja pretežito je namijenjen poljodjelstvu.

Središnji dio Općine, zauzet je najvećom koncentracijom izgrađenih površina. To je prostor kojim prolaze važne komunikacije, državna cesta D 46 i željeznička dvokolosječna pruga MG2 Zagreb – Vinkovci – GP Tovarnik. Na ovom prometnom sustavu razvila su se sva mjesta Općine, središnje naselje Općine - Stari Jankovci, te ~~Stari Slatinik~~ Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik. U starim Jankovcima razvijene su funkcije obrazovanja (osnovna škola), upravne funkcije (općinske funkcije), zdravstvene funkcije (ambulanta), funkcije veza (pošta i telefonska centrala), većina ostalih uslužnih i sl. funkcija.

Južni dio Općine – zauzima pretežito šumski i poljodjelski prostor - oranica, livada i pašnjaka prošaranih šumskim površinama. Ovaj je prostor je djelomično izgrađen duž željezničke pruge.

1.5.2. 1.1.4.4.2. — TEMELJNA POSTOJEĆA NAMJENA POVRŠINA

1.5.30.1.5.2.1. — Pretežito šumske i poljodjelske površine

Najvećim dijelom prostor Općine pokriva ju poljoprivredne i ~~mezaik šumskih šumske poljoprivrednih površina~~ površine, koje daju tipičnu sliku krajobrazu. Ove površine određuje veličina šuma i poljodjelskih površina oranica, livada i voćnjaka. Prostorno možemo razlikovati dvije temeljne prostorne grupe ili namjene - prostore izrazitih šumskih površina gospodarskih šuma i koje spadaju u lijepe prirodne predjele koje je vrijedno štiti te površine intenzivne poljodjelske obrade.

1.5.30.2.1.5.2.2. — Pretežito stambene površine naselja

Ovu kategoriju namjene prostora čine izgrađene površine pet statističkih naselja Općine. Pretežito stambene površine naselja Općine iznose 513 ha ili približno 5,4 % površine Općine. U okviru ovih pretežito stambenih površina naselja nalaze se i pojedinačni manji gospodarski, trgovački i uslužni sadržaji. U tom se smislu ove zone naselja mogu smatrati zonama mješovite pretežito stambene namjene u kojima je dozvoljena gradnja manjih gospodarskih sadržaja koji nisu funkcionalno i oblikovno u suprotnosti s okolnim prostorom i koji ne narušavaju temeljnu funkciju i kvalitetu stanovanja.

1.5.30.3.1.5.2.3. — Površine namijenjene gospodarskim djelatnostima

Danas se na području Općine nalazi nekoliko manjih gospodarskih zona različitih načina korištenja i proizvodnje. U Općini su značajniji proizvodni pogoni Poljoprivredne zadruge i ciglane u Starim Jankovcima. U Općini nema građevina ili površina turističke namjene.

1.5.30.4.1.5.2.4. — Ostale površine

Ostale površine, odnosno «ostala zemljišta» zauzimaju ostale neobrađene površine, lokalne ceste i poljodjelske putove te vodene površine.

1.6. 1.1.4.5. OCJENA STANJA PRIRODNIH VRIJEDNOSTI I KRAJOBRAZNIH SVOJSTVENOSTI PROSTORA

1.5.31.1.6.1. PRIRODNE ODREDNICE

Prirodne odrednice Općine u kontekstu vrijednosti i krajobraznih svojstvenosti kraja, morfološki se mogu podijeliti na: nizinske dijelove Općine koji pripadaju dolini rijeke Bosut i valovite dijelove Općine koji geografski pripadaju Vukovarskom ravnjaku. U prostoru općine prevladavaju oranice u odnosu na šume i livadske površine. Danas su oranične površine pretežno obrađene, premda dio njih nije zbog posljedica domovinskog rata (minirane površine) i postupka pretvorbe (promjene vlasništva). Na oranicama se pretežito uzgajaju ratarske kulture. Mjestimično na manjim površinama su voćnjaci. Veći šumski homogeni kompleksi pružaju se na jugu i zapadu Općine. Manjih šumarka i skupina stabala ima i na međama oranica. Na cjelokupnom nizinskom području zastupljena je autohtona zajednica hrasta lužnjaka i graba. U sloju prizemnog rašća zastupljene su prolijetnice i trajnice. Privatne šume nisu obrađene i u njima vrlo često prevladavaju korovne vrste koje potiskuju hrast i vrste koje prirodno pridolaze u izvornoj šumskoj zajednici hrasta lužnjaka i graba. Sustav odvodnih kanala obrastao je vegetacijom biljnih zajednica vodenih i vlažnih staništa.

1.5.32.1.6.2. STANJE PRIRODNIH I KRAJOBRAZNIH VRIJEDNOSTI

Temeljni i strateški cilj zaštite prirode i okoliša zaštita je i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti i svojstvenosti pojedinog kraja kako je određena u prihvaćenoj *Strategiji biološke i krajobrazne raznolikosti Hrvatske* (NN br. 81/99) koju je izradila tadašnja Državna uprava za zaštitu prirode i okoliša. Jedno od osnovnih načela rečene *Strategije* glasi: "*Republika Hrvatska je svjesna, da sveukupna biološka i krajobrazna raznolikost predstavlja njezinu temeljnu vrijednost i glavni resurs za daljnji razvitak. Cilj je Republike Hrvatske očuvati i unaprijediti biološku i krajobraznu raznolikost unutar zemlje, te pokušati vratiti dio izgubljenih svojiti i staništa gdje je to moguće i opravdano*". Na zadanom prostoru Općine nema posebno zaštićenih dijelova prirode u smislu *Zakona o zaštiti prirode*.

1.5.32.1.1.6.2.1. Kultiviran krajobraz:

Skoro u cijelosti Općinu pokriva *kultiviran krajobraz*. Relativno očuvan i vrijedan krajobraz može se s estetskog gledišta i gledišta biološke raznolikosti strukturirati kao:

- krajobrazi intenzivne poljodjelske djelatnosti velikih jednoliko obrađenih površina i
- krajobrazi ostalog dijela Općine pokrivenog šumskim i poljodjelskim površinama sjeverno i južno od naselja središnjeg dijela Općine,
- krajobraz uz vodotok Bosuta.

Krajobraz je ujednačen, a prirodne osobitosti se danas očituju u pojavi sekundarnih bioloških zajednica voda i vlažnih staništa u vodnim kanalima. Može se zaključiti da je prostor Općine u većini tipičan slavonski ruralni krajobraz s izgradnjom, koncentriranom uzduž cesta i u okviru naselja.

1.5.32.2.1.6.2.2. Kulturni krajobraz

Krajobraz dopunjuju elementi kulturnog krajobraza, svojevrsnog spoja prirodnog kultiviranog poljodjelskog krajobraza i struktura kulturnog graditeljskog tradicijskog nasljeđa. Ove strukture su zastupljene u razmjerno malom dijelu Općine oko i u okviru naselja linearno izgrađenih duž prometnica. Usprkos znatnom iskorištavanju prirodnih resursa, prirodna komponenta u okviru kultiviranog krajobraza Općine još zadržava svoje svojstvenosti u vidu livada, šuma i vodotoka, šumskih i livadnih asocijacija osobito u manje pristupačnim dijelovima Općine, uz još sačuvanu izvornu vegetaciju obala Bosuta i ostalih vodotoka. Zahvaljujući još uvijek razmjerno koncentriranoj gradnji krajobraz Općine je dobro sačuvan.

~~1.6.1.7.~~ **1.1.4.6.** — OCJENA STANJA KULTURNO-POVIJESNOG NASLJEĐA KRAJA

~~1.6.1.1.7.1.~~ **1.1.4.6.1.** O POVIJESNOM RAZVOJU NASELJA OPĆINE STARI JANKOVCI¹

Kulturno nasljeđe na području Općine St. Jankovci je nedovoljno istraženo i prezentirano javnosti. O značenju i postojanju kulturnog nasljeđa brojni su povijesni izvori iz kojih je vidljiva duga tradicija življenja u ovom prostoru.

Stari Jankovci

Župa u Starim Jankovcima spominje se 1332. godine (pod imenom Jenke). U Jankovcima je bilo sjedište ovećeg feudalnog posjeda (spominje se plemić Herke 1260. g.), a kasnije kralj Karlo Roberto daruje ove posjede Pavlu Gorjanskom koji ostaju vlasnici jankovačkih imanja do 1492. g. U to doba Jankovci imaju utvrđeni kaštel i vjerojatno drvenu župnu crkvu. Turska vladavina u Jankovcima traje od 1526. do 1688. godine, a krajem tog razdoblja u Jankovcima je bilo 60 katoličkih naseljenih kuća. 1708. godine franjevci obnavljaju jankovačku župu a već 1729. u mjestu živi 464 stanovnika. Župa je trajno obnovljena 1750. godine, a današnja crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije sagrađena 1780. godine. Odlukom krajiške uprave jankovačka imovna općina podijeljena je 1750. godine u dva dijela, a novo naselje (3 km južno od postojećeg) dobiva ime Novi Jankovci. 1866. godine u Starim Jankovcima bilo je 128 naseljenih kuća s 594 stanovnika od kojih je većina bilo Mađara, A Hrvati i Srbi su bili u manjini.

Novi Jankovci

Osnovani su odlukom krajiške uprave 1750. godine. U selu je preselilo 30 hrvatskih i osam srpskih obitelji. 1866. godine u Novim Jankovcima bilo je 55 naseljenih kuća s 736 stanovnika od kojih je bilo 396 katolika i 340 pravoslavnih. Početkom 20. stoljeća u selu je bio veći broj Roma.²

Slakovci

Slakovci su selo "ušorenog" tipa duž puta što presijeca staru cestu Vinkovci-Mitrovica. Slakovačko područje je bilo u 15. stoljeću u vlasništvu gospodara Slakovačkog grada podignutog u 14. stoljeću u vlasništvu Gorjanskih i koji se nalazio južno od sela pokraj željezničke pruge. Do 16. stoljeća slakovačko područje je bilo dobro naseljeno i bilo je više naselja. U doba turskog povlačenja većina sela je stradalo, a starosjedilačko stanovništvo se sačuvalo samo u Slakovcima u kojima utočište nalazi i dio izbjeglica iz okolnih naselja.

Srijemske Laze

Na nekadašnjem slakovačkom području postojalo je krajem srednjeg vijeka i hrvatsko selo Laz uz današnju cestu Vinkovci – Mitrovica. Starosjedioci Laza preživljavaju tursko razdoblje bez većih gubitaka stanovništva da bi za vrijeme ratova protiv Turaka u 17. stoljeću većinom preselili u Vukovar. Naselje je napušteno od 1690 do 1720. godine da bi se potom u njega naselili Vlasi i Srbi kada naselje i dobiva ime Laze i tako naselje 1736. godine ima 26 naseljenih kuća.

Orolik

Naselje je smješteno uz Orolički potok koji je pritok Bosuta. Naselje je vjerojatno bilo naseljeno krajem srednje vijeka, a postojalo je i u tursko doba kada je u naselju živjelo hrvatsko stanovništvo. Plemići Gorjanski su na području Slakovaca bili podigli tvrđu koja se spominje 1491. godine. 1715. u naselju je bilo 19 kuća. Do 1736. godine naseljavanjem Srba se broj Srba i Hrvata u naselju izjednačuje, a u selu je 40 kuća. Crkva Sv. Ane sagrađena je u Slakovcima između 1780. i 1782. godine. 1822. godine osnovana je katolička župa u Slakovcima. 1866 u selu je bilo 85 kuća u kojem je živjelo 311 stanovnika, od kojih 205 pravoslavnih.

¹ Đurić, T. i Feletar, D.: Stari gradovi, dvorci i crkve Slavonije, Baranje i zapadnog Srijema, Zagreb, 2002. i Marković, M.: Slavonija- Povijest naselja i stanovništvo, zagreb, 2002.

² Zanimljiva je usporedba broja članova po obitelji koji je 1866. u Novim Jankovcima iznosio 4,6 članova po domaćinstvu, a u Novim Jankovcima 13,4 člana po domaćinstvu (?)

1.6.2.1.7.2. OCJENA STANJA KULTURNO-POVIJESNOG NASLJEĐA

Na području općine Stari Jankovci dosad nema zaštićenih seoskih cjelina. U režimu zaštite, preventivne zaštite ili prijedlogu za zaštitu su pojedinačne građevine.

OPĆINA STARI JANKOVCI - POPIS EVIDENTIRANIH, PREVENTIVNO ZAŠTIĆENIH I REGISTRIRANIH KULTURNIH DOBARA (nepokretnih)

OPĆINA Naselje	P R O F A N E G R A Đ E V I N E	SA KR AL NE GR AĐ EVI NE	E T N O L O Š K E G R A Đ E V I N E
-------------------	--	---	--

ARHEOLOŠKI

LOKALITETI	MEMORIJALNI SPOMENICI														
	E	R	P	E	R	P	E	R	P	E	R	P	E	R	P
E - evidentiran, R - registriran, P - preventivno zaštićen															
ST. JANKOVCI ukupno			1		3	3	1			9	1		11	2	
Novi Jankovci						2				1					
Orolik						1	1			6			1		
Slakovci			1		1					1			5	1	
Srijemske Laze					1								4	1	
Stari Jankovci					1					1	1		1		

Na području općine treba detaljnije istražiti kulturno-povijesna dobra te osobito zaštititi područja i građevine na kojima će se vršiti istraživanja.

1.7.1.8.1.1.4.7. TEMELJNE EKOLOŠKE SVOJSTVENOSTI PROSTORA

Radi svoje veličine i radi činjenice da je Općina naseljena sa 54,62 st/km² općinski prostor nije izrazitije ekološki ugrožen. Prostor potencijalne izgradnje smješten je duž postojećih lokalnih i nerazvrstanih cesta. Osobito sjeverna pobježja, koje su najviše eksponirane pogledima. Stoga je potrebno provoditi i mjere za poboljšanje i unapređivanje prirodnoga, kultiviranoga i kulturnog krajobraza.

1.7.1.8.1.1. MJERE ZA POBOLJŠANJE OKOLIŠA

Za provođenje mjera zaštite okoliša treba:

- izgraditi sustav kanalizacije s uređajima za pročišćavanje,

- spriječiti mogućnost aero-zagađivanja industrijskom proizvodnjom koja u Općini ima mogućnost razvoja;
- redovito treba čistiti naselje od krutog i krupnog otpada i sprječavati divlja odlagališta otpada po poljodjelskim i šumskim površinama
- otpad odlagati na propisnu deponiju; riješiti problem kućnog i industrijskog otpada;
- smanjiti uporabu agrotehničkih sredstava koja onečišćuju tlo (pesticide i sl.) i
- primjenjivati biološka sredstva u provođenju zaštite poljodjelskih kultura, naročito u dolinama vodotoka.

4.7.1.1-1.8.1.1. ——— Mjere za očuvanje okoliša

U sklopu ovih mjera podrazumijeva se da treba:

- na djelotvorni način štiti kulturne, prirodne i krajobrazne vrijednosti,
- čuvati prirodna bogatstva i prirodne izvore (šume, poljoprivredne površine, izvore vode, vodotoke i dr.),
- uključiti lokalne vlasti u aktivno čuvanje okoliša te
- zaštitu zaštićenih građevina i područja kroz novčanu potporu i općinske odluke.

4.7.1.2-1.8.1.2. ——— Mjere za unapređenje okoliša

obuhvaćaju osobito:

- Informiranje i obrazovanje pučanstva o važnosti zaštite krajobraza, zaštite kulturne i prirodne baštine, smanjenje onečišćenja te gradnju stambenih zgrada na zasadama tradicijskoga graditeljstva;
- U svaki urbanistički i arhitektonski projekt ili studiju, bilo koje vrste, ugraditi elemente zaštite okoliša i krajobraznog oblikovanja.
- Na građevinskom području ne smiju se graditi građevine koje bi svojim postojanjem, ili upotrebom neposredno, ili potencijalno ugrožavale život, zdravlje i rad ljudi u naselju, ili vrijednost okoliša, niti se smije zemljište uređivati, ili koristiti na način, koji bi izazvao takve posljedice.

U smislu unapređenja mjera zaštite okoliša posebno se određuje:

- Odlaganje krutog otpada određuje se na lokaciji "Vrapčana".
- Na dijelu građevnog područja na kojem se izgradi javna kanalizacijska mreža postojeće stambene i ostale građevine moraju se na nju priključiti.
- Na dijelu građevinskog područja na kojem će se graditi građevina i na kojem postoji javna kanalizacija, stambene i druge građevine moraju se priključiti na nju.
- Otpadne vode iz domaćinstva bez kanalizacije moraju se prije ispuštanja u okoliš pročišćavati metodom autopurifikacije u septičnim jamama.
- Otpadne vode iz gospodarskih zgrada u domaćinstvu s izvorom zagađenja te gospodarska postrojenja moraju prije upuštanja u recipijent pročistiti otpadne vode do stupnja čistoće (zagađenosti) recipijenta, odnosno do stupnja i na način predviđen posebnom odlukom Općinskog vijeća.

1.9. 4.1.4.8. ——— PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA (postojeće stanje)

4.7.2-1.9.1. PROMET

4.7.2.1-1.9.1.1. ——— Cestovni promet

— Sustav prometnica u Općini je prema *Odluci o razvrstavanju javnih cesta u državne ceste, županijske ceste i lokalne ceste* (NN 79/99 i 111/00) zastupljen sa:

- Državnom cestom D 46 Vinkovci – GP Tovarnik,
- D 57 Orolik - Vukovar (~~Posavska auto-cesta na pravcu GP Bregana /Slo/ – Zagreb – Vinkovci – GP Bajakovo /Yu/~~). Međutim, auto-cesta prostorom

~~Općine samo prolazi i na njenom teritoriju nema mogućnosti ulaska – izlaska. Općina koristi «čvorove» «Vinkovci – zapad» i «Lužani», pa ona u funkcionalnom smislu u ovom trenutku nema nikakvoga utjecaja na prostor Općine.~~

- b) ~~c) Županijskom cestom~~ Ž 4150 D46 Stari Jankovci – Petrovci,
- d) Ž 4172 dionica od mosta na Bosutu prema Mirkovcima,
- e) Ž 4194 spoj od Ž- 4172 Privlaka-Mirkovci na D46 Novi Jankovci
- f) Lokalnom cestom L 46026 (od mosta na Bosutu na Ž 4172 prema Đeletovcima),
- g) L 46027 D 46 Srijemske Laze – do L 46026,
- h) L 46028 Slakovci - Svinjarevci
- i) L 46030 D 46 Orolik - L – 46026
- j) ~~L 46058 Slakovci (L 46029) – Otok (Ž4172). -4202 (D-49 – Lužani – Vinkovci – Varoš – D. Andrijevići – Vrpolje),~~
- e) ~~Županijskom cestom Ž 4205 (Ž 4202 /Stari Jankovci/ – Zbjeg – St. Brod)~~
- d) ~~Županijskom cestom Ž 4186 (Ž 4202 /Stari Jankovci/ – Lovčić),~~
- e) ~~Županijskom cestom Ž 4161 (Ž 4202 /Stari Slatinik/ – Krajačići –~~
- f) ~~Lokalnom cestom L 41268 (Ž 4185 /Bilice/ – Ž 4186 – Grižići – Ploternica)~~
- g) ~~j) Lokalnom cestom L 42029 (Ž 4202 /Stari Slatinik/ – željeznički kolodvor).~~

~~—~~ Ove ceste dobro povezuju ~~isjevernim~~ prostor Općine, križajući se uglavnom sa cestom D - 46 koja je glavna cestovna prometnica Općine i o kojoj ovisi cijeli sustav funkcioniranja Općine. Ostale ceste su nerazvrstane općinske ceste. Dio lokalnih cesta nije asfaltiran što otežava prometno povezivanje.

Osobito je značajno modernizirati ceste Novi Jankovci – most na Bosutu i Orolik – Svinjarevci te dionicu Privlaka – Mirkovci. Na državnoj cesti D 46 planira se izvesti nadvožnjak na križanju s magistralnom željezničkom prugom MG -2C Vinkovci – GP Tovarnik. Isto tako planira se gradnja nadvožnjaka i na županijskim i lokalnim cestama na križanjima s ovom prugom. Od interesa za razvoj općine su i poljski putovi St. Jankovci – Svinjarevci i Stari Jankovci – Cerić za koje se ovim planom predlaže istražiti opravdanost uvrštenja u ceste.

~~4.7.2.2.1.9.1.2.~~ ~~—~~ **Željeznički promet**

Republika Hrvatska gradi svoju vlastitu prometnu strategiju u kojoj željeznice zauzimaju značajno mjesto u trans-europskoj i jadranskoj orijentaciji. Komparativne prednosti željeznice pred cestovnim prometom su: manje zauzimanje prostora, manje ugrožavanje okoliša, veće prijevozne mogućnosti tereta, veća sigurnost putnika i sl.

Sukladno Zakonu o sigurnosti u željezničkom prometu (NN br.72/92 i 28/93) razvrstavana pruga na području Općine Jankovci je magistralna glavna željeznička pruga MG2 (Savski Marof državna granica - Zagreb - Sisak - Novska -Vinkovci - Tovarnik državna granica) - dionica MG2C (Tovarnik-Novska). Pruga je elektrificirana cijelom svojom dužinom jednofaznim izmjeničnim sustavom 25 kV, 50 Hz. Dozvoljeno opterećenje je 220 kN/m po osovini odnosno dopuštena masa po dužnom metru 8 kN/m. Trasa ima lukove radijusa 400 m do 2000 m, uzdužnih nagiba trase maksimalno 5 ‰. Magistralna glavna željeznička pruga MG2. (Savski Marof državna granica - Zagreb - Sisak - Novska -Vinkovci - Tovarnik državna granica) dio je X europskog prometnog koridora mreže magistralnih pruga koja povezuje zemlje srednje Europe preko Republike Hrvatske sa ostalim zemljama Bliskog istoka (München-Ljubljana-Zagreb-Beograd-Bucuresti-Athinai-Istanbul). Na magistralnoj glavnoj željezničkoj pruzi MG2 kolodvor je u N. Jankovcima, a stajališta u Srijemskim Lazama, Slakovcima i Oroliku. Nakon uspostave prometa na dionici Vinkovci - Tovarnik brzina vožnje vlakova je ograničena.

Ovakvo stanje je posljedica ratnih razaranja, a u ratu uništena kontaktna mreža je obnovljena, kao i svi signalno-sigurnosni i telekomunikacijski uređaji te većina željezničko-cestovnih prijelaza. Kontaktna mreža od Vinkovaca preko Tovarnika do granice je obnovljena. Obnovljena će biti i elektrovučna podstanica EVP Jankovci nakon razminiranja terena oko trase dalekovoda 110 kV.

Sukladno s globalnom analizom obujma prometa za razdoblje do 2020. godine a temeljom veličine prometa, opremljenosti suvremenom opremom signalno-sigurnosnih uređaja na magistralnoj glavnoj željezničkoj pruzi MG2 treba postojeće kolodvorske kolosijeke produljiti. Postojeća pruga ne zadovoljava traženu razinu usluge pa ju je u sljedećem razdoblju potrebno rekonstruirati i dograditi nove dionice za brzinu minimalno 160 km/sat, rekonstruirati ili izgraditi novu kontaktnu mrežu, dopuniti i postaviti nove signalno sigurnosne i telekomunikacijske uređaje na kolodvorima i na pruzi, uvesti daljinsko upravljanje prometom tj. telekomande i izgraditi radio dispečerski sustav u periodu do 2010. godine. Tražena brzina od minimalno 160 km/sat na postojećoj pruzi postigla bi se uvođenjem suvremenih vlakova s tim da se i prilikom remonta pruge i manjim rekonstrukcijama građevinskih elemenata dobije povoljnija trasa. Prilikom rekonstrukcije postojećih dionica ili izgradnje novih treba primjenjivati tehničke parametre iz Dodatka II Europskog sporazuma o glavnim međunarodnim željezničkim prugama AGC 1995. g. Kompletna dopuna signalno-sigurnosnih uređaja u kolodvorima i na pruzi te uvođenje daljinskog upravljanja prometom tj. telekomande predviđena je do 2010. godine.

Rekonstrukcijom magistralne željezničke pruge ispitati će se potreba, vrsta te odrediti konačan broj pješačkih i kolnih prijelaza za koje je potrebno ostaviti odgovarajući prostor unutar građevinskih područja naselja. U tom smislu potrebno je ograničiti građenje uz postojeće cestovne prijelaze pruge i građenje uz prugu te svako daljnje građenje koordinirati s Hrvatskim željeznicama. Za potrebe PZ Stari Jankovci potrebno je odrediti koridor u istraživanju za gradnju industrijskog kolosijeka od stanice u St. Jankovcima do silosa koristeći planiran dvovisinski prijelaz na D 46 zapadno od St. Jankovaca.

4.7.2.3-1.9.1.3. Pošta i telekomunikacije

Na području Općine postoji poštanska i telekomunikacijska infrastruktura u svom osnovnom vidu koji se sastoji od jedinice poštanske mreže (poštanskih ureda), uređaja za komutaciju (centrala), prijenosnog puta (telekomunikacijska mreža) i krajnjih korisnika u smislu telefonskih priključaka.

Jedinica poštanske mreže nalaze se u Starim Jankovcima, Srijemskim Lazama i Slakovcima te su u potpunosti opremljene i osposobljene za obavljanje svih poštanskih i ostalih usluga, te usluga iz područja telekomunikacija (javna govornica, javni fax promet, prijam i uručenje brzojava u unutrašnjem i međunarodnom prometu). Dostavna područja obuhvaćaju sva naselja Općine. Obzirom na postojeću mrežu poštanskih ureda, smatra se da poštanski uredi u Općini zadovoljavaju.

Mjesne telefonske centrale nalaze se u Starim Jankovcima, Slakovcima i Oroliku. Viši komutacijski čvor kojem pripada područje Općine smješten je u Vinkovcima (EWSD). Telekomunikacijska mreža pokriva sva naselja Općine.

Svjetlovodni i klasični kabel izgrađen je dijelom uz koridor državne ceste D 46 iz smjera Vinkovaca do Orolika. Iz osnovnih pružnih pravaca mreža se dalje grana podzemno, a na kraju zračnom mrežom do krajnjih korisnika.

U Starim Jankovcima i u Slakovcima se nalazi bazna radijska stanica za telekomunikacije u pokretnoj mreži.

4.7.3-1.9.2. ELEKTROENERGETIKA

Elektroenergetska mreža u Općini obuhvaća transport električne energije i uređaje državnog i županijskog značaja i elektroenergetsku mrežu opskrbe Općine.

Prostorom Općine (između pruge i D 46) izgrađen je dvostruki ZDV 110 kV dalekovod do elektrovučnog postrojenja u Novim Jankovcima (u ratu teško oštećen i još nije obnovljen).

Distribucijska mreža u Općini obuhvaća 10 (20) kV i 0,4 kV naponske razine, te javnu rasvjetu. Opskrba električnom energijom vrši se preko trafostanice TS 35/10 kV razvodom od 10 kV do 19 trafostanica TS 10/0,4 za naselja Općine. Distribuciju na području Općine obavlja HEP Distribucija d.o.o. Zagreb, DP "Elektra" Vinkovci.

—Prostor Općine je u potpunosti pokriven elektroenergetskim razvodom. Razvod je izvršen zračnim (ZDV) i podzemnim (KDV) vodovima od 10 kV. Prostor Općine u cijelosti je opskrbljen energijom.

1.7.4.1.9.3. VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

1.7.4.1.1.9.3.1. Vodoopskrba

U Općini je izgrađena lokalna vodoopskrbna mreža. Vodozahvati (bunari) se nalazi u Starim Jankovcima, Srijemskim Lazama, Slakovcima i Oroliku. Voda se bez tehnološke prerade pomoću hidroforskog postrojenja, bez sabirnog bazena, šalje do potrošača. Kvaliteta vode i sustava vodoopskrbe ne zadovoljava. Kapaciteti nisu dostatni za opskrbu značajnijih tehnoloških kapaciteta proizvodnje. Vodozaštita se provodi prema Odluci o zaštiti izvorišta voda koje se koriste za javnu vodoopskrbu, premda su uvjeti provedbe mjera zaštite veoma upitni glede neposredne blizine stambenih i gospodarskih zgrada neposredno oko vodocrpilišta (bunara).

1.7.4.2.1.9.3.2. Odvodnja otpadnih voda

Otpadne vode domaćinstava ispuštaju se u septičke i crne jame. Odvodnja otpadnih i oborinskih voda nije riješena, a stanje septičkih jama nije istraženo. Otpadne vode se vjerojatno ispuštaju u teren uz ograničeno pročišćavanje.

1.7.4.3.1.9.3.3. Zaštita od voda

Općinski prostor pripada slivnom području Save (Bosuta). Na području Općini nema značajnijih bujičnih tokova. Južni dio općine je melioriran. Održavanje kanala otežava dijelom još uvijek opasnost od eksplozivnih sredstva. Kvaliteta voda Bosuta na području općine nije izravno ugrožena budući da su naselja udaljena od rijeke. Ipak upuštanje otpadnih voda u pritoke Bosuta narušava kvaliteta vode u rijeci.

Opasnost od poplavlivanja Bosuta je mala budući da su naselja prirodnim smještajem iznad kote plavljenja Bosuta, te budući da je visina vodostaja Bosuta regulirana sustavom na razini Države. Opasnost od plavljenja bujičnim vodama je mala, a moguća je djelomično zbog odlaganja otpada i građevinskog materijala u kanale i propuste ispod D 46 kojim se potoci iz sjevernog dijela općine priključuju na nizinski sustav kanala u južnom dijelu općine. To se odnosi i na održavanje korita Savka u Oroliku – jednog od sjevernih pritoka Bosuta.

1.7.5.1.9.4. PLINOOPSKRBA

Područjem općine položen je magistralni produktovod koji je u funkciji visokotlačnog plinovoda. Uz njega se planira izgradnja i novog plinovoda u istom koridoru. U užoj zaštitnoj zoni ovih plinovoda od 20 m zabranjeno je građenje zgrada, a u široj zoni od 100 m građenje se ograničava sukladno uvjetima sigurnosti plinovoda te uz suglasnost nadležne stručne službe.

Na području Općine **nema** Stari Jankovci u cijelosti je izgrađena srednje i nisko tlačna plinoopskrbna mreža. Po kapacitetima i uvjetima izgradnje u cijelosti zadovoljava postojeće potrebe stanovništva. Za povećane potrebe moguće planirane proizvodnje u gospodarskim zonama potrebno je prethodno utvrditi raspoložive kapacitete i karakteristike mreže.

1.7.6.1.9.5. NAFTOVODI I PLINOVODI

Prema podacima JANAF-a, Zagreb područjem Općine prolazi cjevovod Jadranskog naftovoda. U koridoru naftovoda potrebno je osigurati dodatan prostor (na udaljenosti od 8 m od postojećeg voda) za novi planiran međunarodnog cjevovoda. Južnim područjem općine položen je transportni naftovod (Đeletovci – Rušćica). Zaštitni koridor naftovoda je 60 m od cjevovoda, a

koridor zabrane građenja je obostrano 10 m od cjevovoda. Naftovod je položen dijelom kroz sjeverni dio građevinskog područja naselja Stari Jankovci, a dio stambenih zgrada nalazi se na udaljenosti od naftovoda koja je manja od propisane. Zaštitna zona magistralnih plinovoda iznosi po 100 metara obostrano, a zona opasnosti unutar koje je zabranjena izgradnja objekata obostrano po 20 metara.

4.7.7.1.9.6. POSTUPANJE S OTPADOM

— Temeljna zakonska regulativa uspostavljena je proglašenjem *Zakona o otpadu* 1995. godine. Zasad još uvijek nema kvalitetnog rješenja zbrinjavanja krutog otpada na području Općine u skladu sa Zakonom, pravilnicima i normama. To bi moglo stvarati ekološke probleme u blizini raspoloživih prirodnih resursa za razvoj poljodjelstva i eventualno seoskog turizma. Ukoliko se ne riješi na kvalitetan način i jedinstveno za cijelo šire područje, može predstavljati ograničenje u budućem razvoju, a području Općine je više manjih neuređenih odlagališta otpada. Otpad iz svih naselja se organizirano odvozi izvan Općine. Planirano odlagalište otpada na području Općine (lokalitet "Vrapčana") pruža vrlo povoljne mogućnosti odlaganja komunalnog otpada za ovu i susjedne općine, ali i za potrebe Vukovarsko-srijemske županije. Prethodna istraživanja potvrđuju opravdanost ove lokacije.

1.10. 1.1.4.9. MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

Prirodni potencijal Općine karakterizira bogat izvor sirovinskih resursa – nalazišta nafte, plina, opekarske gline i vrijedno poljodjelsko zemljište, šume i važan prometni položaj. Zajedno s prirodnim (Bosut) i kulturnim obilježjima, Općina ima mogućnosti za razvoj poljodjelstva, proizvodnih djelatnosti te iskorištavanja mineralnih sirovina. Prostor omogućuje svekoliki razvoj i uređenje bez osobitih ograničenja.

4.7.8.1.10.1. MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA U ODNOSU NA GOSPODARSKI RAZVOJ

Razvojne mogućnosti i prednosti Općina nalazi u nalazištima nafte i plina i opekarske gline, blizini Vinkovaca, gospodarski razvijenijeg i demografski gusto naseljenog prostora, položaju na magistralnoj željezničkoj pruzi Vinkovci – Tovarnik i državnoj cesti D 46 GP Tovarnik – Vinkovci. Ove prednosti i raspoloživi ostali prirodni resursi stvaraju mogućnosti za budući gospodarski razvoj prvenstveno orijentiran na:

- a) razvoj poljodjelstva i stočarstva,
- b) iskorištavanje mineralnih sirovina – opekarske gline, plina i nafte,
- b)c) daljnji razvoj manje industrije koja u Općini već postoji,
- d) razvoju malog poduzetništva i obiteljskog gospodarstva u obrtničkim zanimanjima u ovisnosti o raspoloživim sirovinama i interesima napućenog stanovništva,
- e) razvoju određenih uslužnih djelatnosti, s težištem na učešće zaposlenih s višom stručnom naobrazbom,
- f) građenjem regionalne deponije komunalnog otpada,
- g) razvoju izletničkog (ribolov, lov, konjički sport i sl.) i seoskog turizma (salaši) u krajobrazno privlačnim zonama Općine.

Jedna od prednosti je usuglašavanje interesa i prednosti gospodarskog i održivog razvoja koji osobito u poljodjelstvu kao osnovnoj gospodarskoj djelatnosti i njenim komplementarnim djelatnostima otvara mogućnosti razvoja poljodjelstva i seoskog turizma. Prednost dosadašnje i buduće poljodjelske proizvodnje proizlazi iz njezine strukture, prvenstveno orijentirane na uzgoj kultura značajnih za blizinu i okolicu potrošačkih centara kao što su to Vinkovci i Vukovar.

Može se općenito utvrditi da postoje mogućnosti razvoja u okvirima predviđenog rasta. To osobito vrijedi zbog činjenice da je postojeća izgrađenost razmjerno rijetka i da se stambena izgradnja u velikom dijelu Općine može odvijati popunjavanjem postojećih naselja, odnosno postojećih građevinskih područja. Pri tome svakako treba razlikovati novu izgradnju odnosno nove dijelove naselja, od starih tradicijskih još izglednih, duž prometnica, linearno izgrađenih dijelova.

Mogućnosti gospodarskog razvoja ograničava razmjerna usitnjenost posjeda i nedostupnost zemljišta za koje vlada velik interes manjih ali i većih poljoprivrednih proizvođača. Imajući u vidu postojeću razvijenost gospodarstva i svojstvenosti prirodnih potencijala za razvoj poljodjelstva, može se ustvrditi da mogućnosti gospodarskog razvoja postoje, da upućuju na razvijanje poljodjelstva, industrijske prerade poljodjelskih proizvoda, razvoju servisa i seoskog turizma.

1.7.9-1.10.2. MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Kretanja broja stanovnika Općine pokazuje pad, naročito u naseljima koja su bila izložena ratnim razaranja. Povratak stanovništva je otežan kako zbog mogućnosti zapošljavanja tako i zbog neprimjerenog standarda stanovanja. Ustanovljeni tipovi općeg kretanja stanovništva Općine odraz su cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja prostora, koji je imao utjecaj i na sve demografske procese u Općini. Blizina središta Vinkovaca i Vukovara utječu na stanje i kretanje stanovništva Općine, njegovu strukturu i prostornu distribuciju.

1.7.10-1.10.3. MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA PROSTORNO-KRAJOBRAZNE I PRIRODNE VRIJEDNOSTI

Doživljaj krajobraza Općine složen je od nekoliko čimbenika koji u zajedničkom djelovanju ostavljaju na promatrača povoljne utiske. S jedne strane to je blago valoviti krajobraz sjevernog dijela Općine i poljodjelskih površina, a s druge strane to je nizinski reljef doline uz rijeku Bosut u najvećoj mjeri neizgrađen. Osobitu krajobraznu vrijednost imaju šume i obalno područje uz Bosut te pašnjačke i poljodjelske površine. Osobitost prostora izražena je u prirodnim i kulturnim datostima, njihovom stapanju u jednu cjelovitu sliku, koja određuje identitet prostora.

Važno je sačuvati elemente *kulturnog krajobraza*. To se odnosi na većinu gabarita tradicijskih i naselja koja koriste prednosti smještaja određene reljefom i krajobrazom. A u tu svrhu osim zadržavanja slobodnih neizgrađenih područja s visokim raslinjem na njihovim rubovima, nužan je nadzor i nad unutrašnjom gustoćom izgradnje unutar naselja. Ona ne bi smjela gustoćom, ali niti disperzijom nadići povijesne razmjere kako bi se održao izvorni sustav osobina i osobitosti *kulturnog krajobraza*.

1.7.11-1.10.4. MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA KULTURNO-POVIJESNE CJELINE I GRAĐEVINE

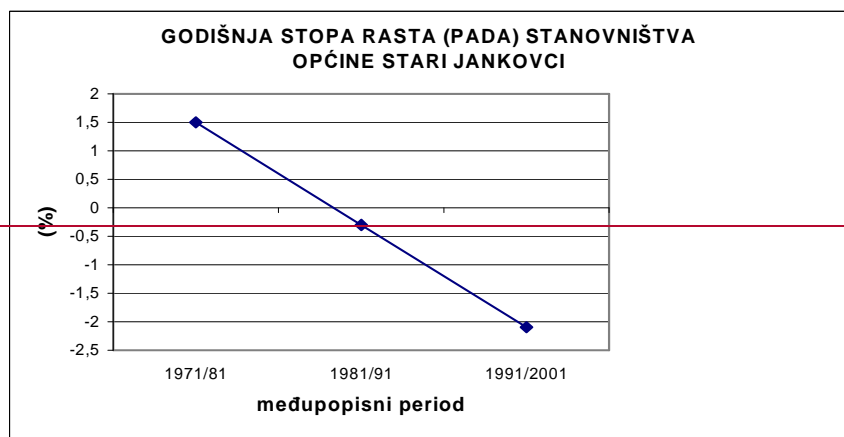
Općenito je nedovoljna aktivna briga društva za spomenike kulturne baštine kojih nisu sustavno istraženi ni obrađeni na način neophodan za provedbu mjera zakonske zaštite. U Općini nema osobito vrijednih kulturno-povijesnih spomenika državne ili županijske važnosti. Na području općine treba istražiti zaštitu područja arheoloških nalazišta i cjeline građevina i njihova okoliša. Postojeće građevine i lokalitete kulturnog nasljeđa treba prezentirati javnosti.

STARI JANKOVCI

4.1.1. Ocjena stanja, mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

4.1.1.1. Stanovništvo

Teritorijalno ustrojstvo općine Stari Jankovci i Županije vukovarsko-srijemske temelji se na Zakonu o područjima županija, gradova i općina u republici Hrvatskoj (NN br.10/97). Površina općine Stari Jankovci za koju se izrađuje ovaj PPUO iznosi 95 km². Ukupan broj stanovnika općine prema popisu 2001.g. je bio 5.216 stanovnika. Gustoća naseljenosti 2001. (nivo PPUO-e) je ~~54,1~~ st/ha. Broj kućanstava 2001.g. 1683 st. Prosječni broj članova kućanstva iznosio je 3,1 u 2001.g.

Stanovništvo općine Stari Jankovci se u periodu 1971./81. povećalo za ukupno 15,0 %, u periodu 1981./91. smanjilo se za 3,0 %, a u zadnjem desetljeću 1991/01. smanjenje je iznosilo 21,0 %.

-Dobna i spolna struktura stanovništva općine Stari Jankovci (2001.)

Prema popisu iz 2001. u općini Stari Jankovci bilo je 2544 muškog stanovništva i 2672 ženskog stanovništva. U postocima muškaraca je 48,8 %, a ženskog stanovništva 51,2 %. Očita je dominacija ženskog stanovništva nad muškim. Promatrajući dobnu i spolnu strukturu stanovništva očito je da je muško stanovništvo uglavnom zastupljenije u svim dobnim skupinama od dječjih, adolescentnih, uključivši radni kontingent, a kod stanovništva starijeg od 60 godina dominantno je žensko stanovništvo.

Muško stanovništvo je u ukupnom broju dominantno jedino u Novim Jankovcima, a u ostalim naseljima općine (Orolik, Slakovci, Stare Laze i Stari Jankovci) najveći udio u stanovništvu imaju žene.

Prosječna starost stanovništva Starih Jankovaca je 39,2 godina. Muško stanovništvo živi prosječno 37,3 godine, a žensko stanovništvo 3,7 godina duže, tj u prosjeku 41,0 godinu. Indeks staranja je 95,3 za ukupno stanovništvo Starih Jankovaca (75,3 za muškarce i 116,7 za žene), a koeficijent starosti je 24,1 (20,0 za muškarce i 27,9 za žene).

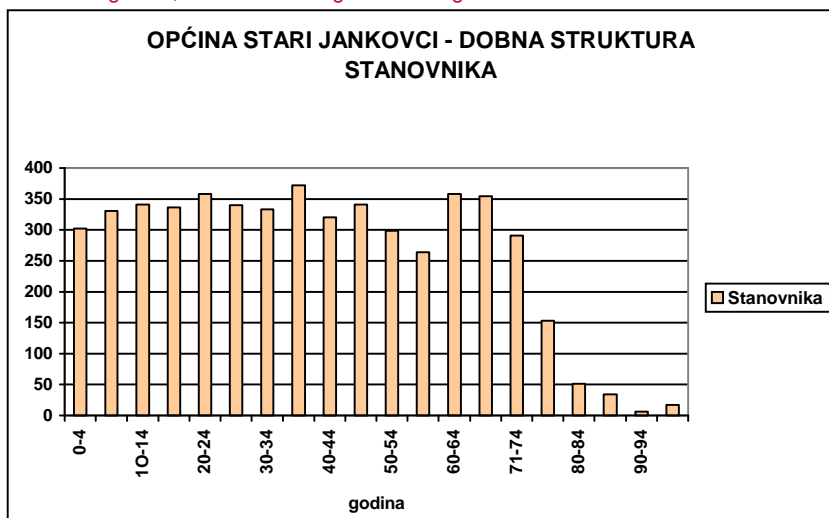
Fertilno žensko stanovništvo starosti između 15 i 49 godina iznosi 1157 (22,2 % ukupnog stanovništva, odnosno 43,3 % ženskog stanovništva)

Općina	Raspon godina	Stanovnika
--------	---------------	------------

OPĆINA STARI JANKOVCI	0-4	302
	5-9	330
	10-14	341
	15-19	336
	20-24	358
	25-29	340
	30-34	333
	35-39	372
	40-44	320
	45-49	344
	50-54	208
	55-59	264
	60-64	358
	65-69	354
	70-74	291
	75-79	153
	80-84	51
	85-89	34
	90-94	6
>95	1	

Tablica 1. Stanovništvo Općine Stari Jankovci prema starosti

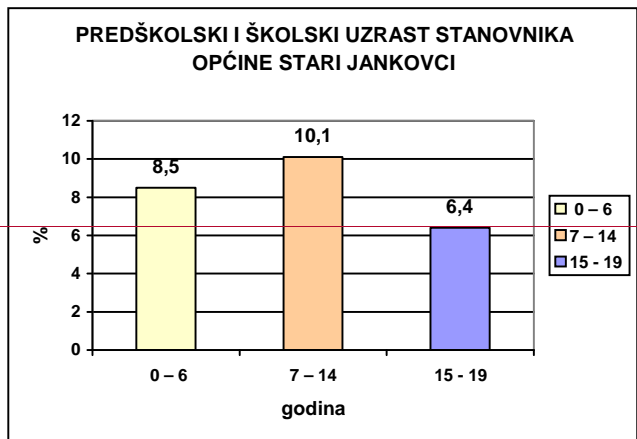
Gledano prema vremenskim intervalima od 5 godina najzastupljenije su slijedeće dobne skupine od 35-39 godina, zatim od 20-24 god. i 60-64 god.

	Dob	Stanovnika %
STARI JANKOVCI	0-6	8,5
	7-14	10,1
	15-19	6,4

Tablica 2. — Predškolsko i školsko stanovništvo općine Stari Jankovci

U jasličkoj i vrtičkoj dobnoj skupini od 0-6 godina ima 444 djece (8,5%), u školskoj skupini od 7-14 godina 529 djece (10,1%), a u srednjoškolskoj skupini od 15-19 godina 336 djece (6,4%).

Ocjena demografskog stanja

Prema popisu stanovništva 2001. godine u Općini Stari Jankovci živi 5.216 stanovnika, a u samom mjestu Stari Jankovci 1.769 stanovnika. Iz tog proizlazi da 1/3 stanovništva živi u samom naselju Stari Jankovci, a 2/3 u preostalom području, tj. u preostala 4 naselja.

Ako promatramo ukupni broj stanovnika na prostoru današnje Općine (5 naselja) od 1948. godine do 2001. godine možemo konstatirati tendenciju rasta broja stanovnika do 1971. godine, a zatim stalnog opadanja broja stanovnika sve do danas. Naravno najveći pad broja stanovnika prisutan je u vremenskom razdoblju od 1991. do 2001. godine, uzrokovan ratnim događanjima. U tom se razdoblju stanovništvo sa predratnih 6617 stanovnika (100 %) smanjilo na današnjih 5216 (78,9%) stanovnika., tj. Općina je izgubila 21 % svoje predratne populacije.

Iako broj stanovništva iz godine u godinu opada, uz gospodarsko jačanje i odgovarajuću strategiju razvoja ipak se očekuje povećanje broja stanovništva u budućnosti.

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) BROJ STANOVNIKA
1948	4931
1971	6871
1981	6793
1991	6617
2001	5216

Tablica br. 3. — Općina Stari Jankovci (5 naselja) — ukupan broj stanovnika od 1948. do 2001. godine

Ako promatramo Općinu Stari Jankovci kao cjelinu možemo uočiti da se broj stanovnika povećavao do 70-ih godina prošlog stoljeća, a od tada pa do danas prisutno je stalno smanjenje broja stanovnika koje je najočitije bilo u razdoblju 1991.-2001., a nakon demovinskog rata. Prisutno je bilo mehaničko protjerivanje i raseljavanje stanovnika, a danas su procesi obnove i povratka još u tijeku, te se ne može govoriti o konačnom broju stanovnika na ovom području.

Vremenski interval	Općina stari Jankovci (5 naselja) PROMJENA BR. STANOVNIKA %
1948-1971. god.	+39% (+17% za 10 godina)
1971-1981. god.	+15%
1981-1991. god.	-3%
1991-2001. god.	-21%

Tablica br. 4. Općina Stari Jankovci (5 naselja) – opadanje broja stanovnika u % od 1948. do 2001. g

Prema godišnjim stopama rasta broja stanovnika možemo pratiti intenzitet promjena u pojedinim razdobljima. Najveći porast broja stanovnika bio je do 1971. godine i iznosio je u prosjeku 17% za 10-godišnje razdoblje. Kao početak stagnacije možemo uzeti desetljeće između 1971. i 1981. godine. U tom predratnom desetljeću već je prisutna negativna stopa rasta koja je iznosila u prosjeku -3% za to desetljeće. Prema najnovijem popisu (2001.g) stanovništvo općine Stari Jankovci smanjilo se za 21% u odnosu na prethodno desetljeće.

	BROJ STANOVNIKA u Općini Stari Jankovci				
NASELJE / godina	1948.	1971.	1981.	1991.	2001.
Novi Jankovci	694	1185	1364	1273	1014
Orolik	977	1024	936	864	578
Slakovci	1190	1702	1588	1493	1203
Srijemske Laze	720	1073	974	924	652
Stari Jankovci	1350	1887	1931	2063	1769
OPĆINA – u k u p n o	4931	6871	6793	6617	5216

Tablica br. 5 – Grad Klanjec (10 naselja) – broj stanovnika po naseljima od 1948. do 1991. godine

Tri naselja na području Općine Stari Jankovci se izdvajaju svojom veličinom preko 1000 stanovnika (Stari Jankovci, Slakovci i Novi Jankovci), a dva naselja spadaju u kategoriju manjih naselja u Općini (Srijemske Laze i Orolik).

Obzirom na ukupno stanovništvo općine Stari Jankovci (100%), pojedina naselja imaju slijedeći postotak općinskog stanovništva: Stari Jankovci 33,9%, Slakovci 23,1%, Novi Jankovci 19,4%, Srijemske Laze 12,5% i Orolik 11,1%.

U odnosu na prethodni popis iz 1991.g. sva su naselja izgubila dio svog stanovništva, a neka su se današnjim smanjenim brojem stanovnika svojim brojem vratila na razinu koju si imala 1971.g. (Stari Jankovci i Novi Jankovci), a neka na razinu 1948. godine (Orolik, Slakovci i Srijemske Laze).

Danas se u Općini Stari Jankovci nalazi 79% predratnog broja stanovnika. Taj se broj mijenja po naseljima: 80% u Novim Jankovcima, 67% u Oroliku, 81% u Slakovcima, 71% u Srijemskim Lazama i 86% u Starim Jankovcima.

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) BROJ KUĆANSTAVA
1971	1842
1981	1949
1991	1983
2001	1683

Tablica br. 6 – Općina Stari Jankovci (5 naselja) ukupan broj kućanstava od 1971. do 2001. godine

Broj kućanstava se kontinuirano povećavao prema svim popisima do 1991. godine, a nakon toga naglo pada, za razliku od broja stanovnika koji se povećavao samo do 1971.g.

NASELJE / godina	BROJ KUĆANSTAVA u Općini Stari Jankovci				
	1948.	1971.	1981.	1991.	2001.
Novi Jankovci	-	282	335	357	316
Orolik	-	324	305	289	224
Slakovci	-	446	450	436	393
Srijemske Laze	-	293	313	290	244
Stari Jankovci	-	500	546	611	524

Tablica br. 7 — Općina Stari Jankovci — (5 naselja) — broj kućanstava po naseljima od 1948. do 1991. godine

Za razliku od višedestoljetne tendencije kontinuirane stagnacije ili gubljenja stanovnika u naseljima Općine Stari Jankovci, broj domaćinstava u naseljima se uglavnom povećava do 1991. To odaje karakter današnjih naselja u kojima se javlja veći broj porodica, ali sa manjim brojem djece.

Vremenski interval	Općina Stari Jankovci (5 naselja) POVEĆANJE BROJA DOMAĆINSTAVA %	Općina Stari Jankovci (5 naselja) POVEĆANJE BROJA STANOVNIKA %
1971–1981. god.	+6,0 %	+15 %
1981–1991. god.	+2,0 %	-3 %
1991–2001. god.	-15,0 %	-21 %

Tablica br. 8 — Općina Stari Jankovci — (5 naselja) — Poredba porasta broja domaćinstava u % i broja stanovnika u % od 1971. do 2001. godine

U Općini Stari Jankovci broj kućanstava je smanjen na 85% predratnih, za razliku od broja stanovništva (79% predratnih). Taj podatak dovodi do zaključka da se smanjuje prosječna veličina kućanstava, a što je iz slijedeće tabele i vidljivo.

godina	Općina Stari Jankovci (5 naselja) PROSJEČNA VELIČINA KUĆANSTVA
1971	3,73
1981	3,49
1991	3,34
2001	3,1

Tablica br. 9 — Općina Stari Jankovci — (5 naselja) — Prosječna veličina kućanstava od 1971. do 2001.

— nacionalni sastav stanovništva

NASELJE	SASTAV PREMA NARODNOSTI 1991. godine		
	Hrvati	Srbi	Ostali
Novi Jankovci	965	240	68
Orolik	215	593	56
Slakovci	1456	7	30
Srijemske Laze	23	871	30
Stari Jankovci	1264	294	508
OPĆINA — u k u p n o	3920	2005	692

Tablica br. 10 Općina Stari Jankovci (5 naselja) – sastav prema narodnosti 1991. god., tj. prije velikih demografskih promjena izazvanih Domovinskim ratom

NASELJE	SASTAV PREMA NARODNOSTI 1991. godine u %		
	Hrvati	Srbi	Ostali
Novi Jankovi	76	19	5
Orolik	25	69	6
Slakovec	97,5	0,5	2
Srijemske Laze	2,5	94	3,5
Stari Jankovci	61	14	25
OPĆINA – u k u p n o	60%	30%	10%